

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

בפני כבוד השופטת מירב אליהו

פלוגי

מבקש/תובע

נגד

אלמוני

משיב/מתנגד

פסק דין

- 1
- 2 1. בפניי בקשה למתן צו קיום אחר צוואת המנוחה *** ז"ל מיום *** שהוגשה על ידי מר ***
- 3 (להלן: "המבקש") והתנגדות לקיום הצוואה שהוגשה על ידי מר *** (להלן: "המתנגד").
- 4 2. הצדדים אחים ולהם אחות נוספת, גבי *** (להלן: "****").
- 5 3. המנוחה הלכה לבית עולמה ביום *** לאחר שלוותה במסגרת הוספיס בית מטעם "****" (ראו
- 6 נספח 11 לתצהיר המתנגד) כאשר מהמונח בפניי ניתן ללמוד כי במהלך חייה חתמה לכאורה
- 7 על מספר צוואות (ראו נספחים נ/2-7 לתצהיר המתנגד):
- 8 א. צוואה בכתב יד מיום ***
- 9 ב. צוואה בפני עדים מיום ***
- 10 ג. צוואה בפני נוטריון מיום ***
- 11 ד. צוואה בפני עדים מיום ***
- 12 ה. צוואה חמישית, נשוא ההתנגדות שבפניי, מיום *** ולפיה שלושת ילדיה של המנוחה
- 13 יורשים את עיזבונה בחלקים שווים.
- 14 4. סלע המחלוקת, בתמצית, הוא האם צוואתה האחרונה של המנוחה, לפיה ילדיה יורשים את
- 15 עיזבונה בחלקים שווים, ניתנה מדעת ומרצון חופשי, או שמא תוך השפעה בלתי הוגנת
- 16 והיעדר כשירות לצוות. בנוסף, לטענת המתנגד, הצוואה האחרונה שונה באופן מהותי
- 17 מהקודמות לה.
- 18 5. במסגרת ההליכים שבפניי הוגשה חוות דעת מומחה רפואי, חוות דעת מומחה לכתב יד וחוות
- 19 דעת של מומחה לאיכוני סלולר ונחקרו עדים רבים אודות המנוחה ומצבה בעת הרלוונטית
- 20 לעריכת הצוואה האחרונה.

21

22

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

תמצית טענות הצדדים

תמצית טענות המתנגד, מר ***

6. המנוחה ערכה במהלך חייה מספר צוואות כדלקמן:

א. צוואה מיום *** - צוואה שנערכה בכתב ידה של המנוחה. בצוואה זו ידעה המנוחה את היקף רכושה, ירדה לפרטי פרטים וכן נתנה הוראות ברורות באשר לאופן חלוקת עיזבונה. המנוחה ציוותה למתנגד, בין היתר, את הבית ברח' *** והבית ברח' ***, מתוך דאגה שלמתנגד תהיה קורת גג. (ראו נספח 2/ לתצהיר המתנגד)

ב. צוואה מיום *** - צוואה שנחתמה בפני שני עדים, עו"ד *** שהכיר את המנוחה היטב, מהתנדבותה ארוכת השנים ב*** ובפני עו"ד ***. (ראו נספח 3/ לתצהיר המתנגד) גם בצוואה זו הייתה המנוחה מודעת היטב להיקף רכושה ונתנה הוראות ברורות לאופן חלוקתו. בצוואה זו המנוחה גם כן ציוותה את דירותיה לילדיו של המתנגד ודאגה שלכל אחד מהם תהיה קורת גג.

ג. צוואה מיום *** - נערכה בפני עוה"ד ונוטריון *** (להלן: "הצוואה מיום ***"), ראו נספח 4/ לתצהיר המתנגד). במסגרת הצוואה ציוותה המנוחה כדלקמן:
הדירה ברחוב *** לנכדיה *** ו-***, בניו של המתנגד; הזכויות בגוש *** חלקה *** לבתה ***; הזכויות בגוש *** חלקות *** עליהן ממוקם מבנה המשמש כ*** לשלושת ילדיה בחלקים שווים כאשר כל עוד יתקבלו דמי שכירות מהשוכרים של מבנים אלו הם ישולמו למתנגד; דירה ברח' *** למתנגד; דירה הידועה כגוש *** חלקה *** לנכדתה ***, בתו של המתנגד; זכויות במגרש " *** " למתנגד ו-***; 10,000 ₪ עבור כל שנת טיפול למטפלת *** ושאר הכספים שייוותרו בחשבונות המנוחה למתנגד. (ראו נספח ב' להתנגדות)

יצוין, כי לצוואה זו צורף מכתב נלווה בחתימת ידה של המנוחה ובו כתבה **שהמשיב** סחט אותה, צעק ואיים עליה וסחט ממנה כספים (ראו נספח 5/ לתצהיר). המנוחה אף הגישה תלונה במשטרה כנגד המשיב (ראו מוצג ת/1). הסבריו של המשיב בכל הקשור לתלונה במשטרה לא נתמכו באסמכתאות כלל.

ד. צוואה מיום *** (להלן: "הצוואה מיום ***") המשנה את צוואתה מיום *** במסגרתה ציוותה כדלקמן:

דירה ברחוב *** לנכדיה *** ו-***; זכויות בגוש *** חלקה *** לבתה *** ולמתנגד בחלקים שווים; זכויות בגוש *** חלקות 1*** יחולקו באופן הבא: 51% למתנגד, 30% ל*** ו-19% לאחייניתה *** כאשר דמי השכירות מהשוכרים של מבנים אלו ישולמו לידי המתנגד; דירה ברחוב *** למתנגד; דירה הידועה כגוש *** חלקה *** ל*** בתו של המתנגד; זכויות במגרש " *** " למתנגד; זכויות בגוש *** חלקה *** ל*** למתנגד; 10,000 ₪ עבור כל שנת טיפול למטפלת *** ושאר הכספים שייוותרו בחשבונות הבנק למתנגד. (ראו נספח ג' להתנגדות)

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1 בפרוטוקול אישור חתימת הצוואה נימקה המנוחה מדוע מבקשת להדיר באופן סופי את
2 *** /המבקש, מצוואתה. (ראו נספח נ/7 לתצהיר המתנגד)
3 7. הצוואות נערכו בהתאם להוראות החוק ולאור גילה ומצבה של המנוחה, היא נבדקה על ידי
4 רופא מומחה שקבע כי היא כשירה לערוך את הצוואה מיום *** (ראו נספח נ/8, העתק חוות
5 דעת של רופא פסיכו-גריאטר מיום ***)
6 8. המנוחה נימקה את הסיבות שגרמו לה לשנות צוואתה בפרוטוקול אישור חתימת הצוואה
7 המצורף כנספח ב' להתנגדות.
8 9. בתצהיר עדותו הראשית טוען המתנגד כי המנוחה לא רוותה נחת מ*** במהלך חייה שכן זה
9 האחרון צעק, קילל והשפיל אותה ואף סחט וגנב ממנה כספים, כפי שעשה עת נסע עמה
10 לחו"ל ועשה שימוש בכרטיס האשראי שלה לצרכיו האישיים ללא הסכמתה. טענותיו של
11 המבקש לקשר חם וקרוב עם המנוחה הופרכו במסמכים בכתב לרבות בצוואות,
12 בפרוטוקולים שצורפו לצוואות וכן בתלונה למשטרה שהגישה המנוחה כנגדו.
13 10. המתנגד טוען כי *** מצדה עושה כל שביכולתה לטשטש מעורבותה בעריכת הצוואה וזיופה,
14 וכן טוען לכפיה, עושק והשפעה בלתי הוגנת בכל הנוגע לצוואה האחרונה.
15 11. המנוחה לא הייתה כשירה מבחינה רפואית לחתום על הצוואה-
16 ביום *** אושפזה המנוחה בבית חולים לאחר שעברה ניתוח בעקבות סרטן ממאיר שנתגלה
17 בגופה. ביום *** שוחררה המנוחה עם נקז שמחובר לגופה והיא נזקקה לשירותים של חברת
18 הסיוע "****". המנוחה סבלה מכאבי תופת ולא יכלה לעמוד בכאבים ולכן נטלה משככי
19 כאבים וקיבלה מדבקות מורפין, אוקסיקוד וחומרים אופיוידים שמופקים מאופיום כדוגמת
20 מורפין אולם גם אלו לא הצליחו למנוע את הכאב והייסורים. המנוחה סבלה מחסימות,
21 הקאות ושלשולים והזונה ע"י עירו רב הזמן.
22 12. בימים הראשונים לאחר שחרורה מצבה הרפואי התדרדר מאוד; היא הייתה מוגבלת
23 בתנועותיה, ישובה על כיסא גלגלים, על כורסה או במיטה ורוב הזמן הייתה ישנונית
24 מהתרופות שקיבלה. המנוחה לא יכלה לאכול מוצקים וירדה במשקל בצורה דרסטית.
25 דיבורה היה חלש, קטוע ולא מובן. (ראו סעיף 24 לתצהיר)
26 13. עוד לפני יום *** המנוחה החלה לקבל תרופות מסוג פנטה (משכך כאבים אופיוידי), מורפין
27 אוקסיקוד בנוסף למשככי כאבים נוספים שנטלה ובנוסף לכדורי שינה שהמטפלת, ***, נתנה
28 למנוחה 3 פעמים ביום. (ראו נספח נ/11 לתצהיר, אישור מטעם "****")
29 14. באותם ימים נהג המתנגד להגיע לבית אמו והיא הייתה ישנונית, מנותקת מהמציאות,
30 ומסוממת ממשככי כאבים. בימים אלו המנוחה סבלה מכאבי תופת, הייתה אפאתית,
31 בקושי הייתה בהכרה והעיניים שלה היו לרוב סגורות וראשה היה שמוט לאחור. (הוגשו
32 סרטונים שסומנו נספחים נ/12-נ/14)
33 15. קטעי הוידאו שצורפו מדברים בעד עצמם, על כך שהמנוחה הייתה חסרת אוניס ובעולם
34 משלה ובטח לא צלולה ובפרט ביום ***, שבו המנוחה כלל לא הייתה ערה לשובב אותה.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

16. הסרטונים צולמו מאחר שהמטפלת סיפרה למתנגד שבאותה תקופה *** הייתה מבודדת את המנוחה ולוחצת עליה רגשית ובבוקר המבקש היה מגיע, צועק ומאיים והיה חשש שיאלצו אותה לחתום על צוואה במצבה הקשה בניגוד לרצונה ומבלי שמבינה על מה חותמת.
17. גם תצהיריהם של *** (בנו של המתנגד) וגבי *** (אחייניתה של המנוחה) מוכיחים שהמנוחה הייתה ישנונית, מסוממת מתרופות נרקוטיות ומנותקת מהמציאות (ראו סעיף 39 לסיכומי המתנגד).
18. **ביום** *** הוחתמה המנוחה לכאורה על הצוואה נשוא ההתנגדות בנסיבות מחשידות ותמוהות וספק אם היא בכלל חתמה על הצוואה ואם אכן התקיים הליך חתימת הצוואה כדין.
19. כל הצוואות הקודמות נערכו כדין כאשר הצוואה מיום *** נחתמה בפני נוטריון והצוואה מיום *** נחתמה לאחר שהתקבלה חוות דעת מומחה רפואי בעניינה וזאת לעומת הצוואה נשוא המחלוקת שנחתמה, ככל שנחתמה, מבלי שהמנוחה נבדקה על ידי רופא כפי שהיה מצופה לנוכח מצבה הרפואי הקשה.
20. בצוואות הקודמות המנוחה הייתה ערה ומודעת להיקף רכושה ופירטה את נכסיה וחילקה אותם **כפי שחילקה אותם בפועל בחייה** בעוד שצוואתה מיום *** היא כללית, ללא נתונים, כל יורשיה הקודמים נעלמו והדירות שנתנה להם במתנה תוך קיום הבטחותיה בוטלו. המנוחה לא ידעה את היקף רכושה ולא נתנה כל הסבר לשינוי הצוואה.
21. בצוואות הקודמות המנוחה הייתה ערה לסוגיית המיסוי וכדי לא ליצור מלחמות היא שייכה לכל אחד מיורשיה דירה מסוימת בה הם גרים בפועל, כך לגבי המתנגד שגר בדירה 20 שנה וכך בתו *** שמתגוררת בדירה למעלה מ-10 שנים. המנוחה אף ציינה בצוואות הקודמות כי נכסים נקנו על מנת להעבירם למתגוררים בהם. לא ייתכן שבצוואה האחרונה התעלמה המנוחה מהנכדים, שהיו בבת עינה וכעת הורשה את כל רכושה בחלקים שווים לילדיה ואלו יצטרכו לעשות פירוק שיתוף בכל נכסיה. הדבר עומד בניגוד לרצון המנוחה ולא לכך כיוונה המנוחה בחייה. פירוט השינויים הקיצוניים מצביע כי לא המנוחה ערכה את הצוואה האחרונה וסביר להניח כי אכן זו לא נערכה על ידה ולא ביטאה רצונה.
22. מי שערכה והפיקה את הצוואה זו *** , ששכרה והביאה את עוה"ד מטעמה ושילמה להם והם הגיעו עם **צוואה מוכנה** כפי שהצהיר על כך עו"ד ***. *** והמבקש היו מעורבים בעריכת הצוואה מיום *** ובכתיבתה ובכל אופן, זוהי לא חתימת אמם של הצדדים. (ראו נספח נ/15 לתצהיר- תרשומת שהכין עו"ד *** ממעמד חתימת הצוואה)
23. האיכונים הסלולריים מיום *** מראים שעורכי הדין לא היו בדירת המנוחה ברח' *** ביום ובשעות שנקבעו (ראו נספח נ/16 לתצהיר). עוד עולה מהאיכונים כי הם לא היו יחד באותה עת בדירת המנוחה וגם לא ניתן לדעת בוודאות האם היו בדירה.
24. לאור עדות המומחה, לפיה עו"ד *** "עשה סיבוב יפהפה" וכלל לא עלה לדירת המנוחה, הרי שלא מתקיים התנאי המחייב חתימה בפני שני עדים ודי בכך לפסול את הצוואה. (סעיף 68 לסיכומים)

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

25. לא ייתכן שעורכי הדין של *** החתימו את המנוחה על צוואה מוכנה, שהוכתבה והוכנה על ידי ***, צוואה שהמנוחה ראתה רק בעת החתימה, כשהיא מסוממת מתרופות נרקוטיות, ישנה ומתעוררת לפרקים. עורכי הדין לא דרשו שרופא פסיכו-גריאטר יבדוק את המנוחה, טרם חתימתה, משום שידעו שאף רופא לא יהיה מוכן לחתום שכן המנוחה הייתה מעל גיל 90 כשלגופה מחובר נקז והיא בשלבי גסיסה מרעב ומכאבי הסרטן שהתפשט בגופה.
26. על הצוואה האחרונה לא מפורט היכן נערכה. העדים לכאורה לצוואה הסתירו היותם עורכי דין וספק אם הם היו בכלל עדים לצוואה. החתימה על הצוואה מזויפת ואם בכלל הייתה החתמה של המנוחה הרי שזו נעשתה שלא בידיעתה ושלא כדין וייתכן שמישהו אחז בידה והחתימה או שמישהו חתם במקומה (ראו סעיף 39 לתצהיר המתנגד). עוד הוכח כי *** פיקחה על כל "הליך החתימה" מהמטבח הצופה לסלון (ראו סעיף 73 לסיכומים).
27. **המומחה לכתב יד שמונה על ידי ביהמ"ש אף קבע כי החתימה על הצוואה היא לא חתימתה של המנוחה.**
28. הצוואה האחרונה נחתמה שלא כדין עת הייתה המנוחה במצב של בלבול, חולה מאוד תחת השפעת מורפיום ומשככי כאבים חזקים ולא יכלה לחתום על הצוואה מבחינת כושר מנטלי. *** ניצלה את המצב כדי להחתיים את המנוחה על צוואה פסולה, המנוחה הוחתמה בכוח, בניגוד לרצונה ובניגוד לדין, שלא מרצונה החופשי, ואם בכלל נחתמה, היה זה תוך הטעיה ותרמית.
29. חקירתה של ***, המטפלת של המנוחה, מדברת בעד עצמה: המנוחה ישנה ברוב הזמן והייתה ללא הכרה, כשהגיעו שני אנשים זרים לדירתה. המטפלת הורחקה מהחדר ולאחר פטירת המנוחה, נלקחה לעבוד אצל *** בבית במתכוון ובתכנון מראש ושם הוקלטה על ידי עו"ד *** שהעלים את רוב ההקלטה וניסה לעוות אותה ומסר הקלטה חלקית בלבד. חמור לא פחות הוא הלחץ שהופעל המטפלת שתחתום על תצהיר שקרי כאשר המטפלת תלויה ב*** וחרב הגירוש מונחת על צווארה שכן אשרת השהיה שלה נגמרה.
30. נסיבות חקירת המטפלת חשודות שכן המטפלת נחקרה בביתה של המעסיקה שלה על ידי שני עורכי דין מנוסים שכלל לא גילו לה שצוידו במכשירי הקלטה.
31. **השפעה בלתי הוגנת** - *** הפעילה לחץ על המנוחה שכן הפעלת לחץ וכוח אינם זרים לה. כך עשתה עם המתנגד שעבד בחברת " *** " שבבעלותה ולאחר פטירת אמה, כשהבינה שהוא עתיד להתנגד לצוואה, החליטה לפטר אותו מהחברה לאחר 20 שנה וכך גם ננקטו סנקציות כלכליות כנגד אחייניתה של המנוחה, גבי ***.
32. המנוחה הייתה תלויה בבתה שהיו לה את הקשרים, הכסף והכוח והמנוחה לא יכלה להתנגד לה. היא שלטה בכל הנוגע לטיפולים במנוחה ונעזרה בחברה הקרוב, ד"ר ***, שנתן המלצותיו בכל הנוגע למנוחה, אם לטובתה אם לאו, הכול לטובת האינטרסים של ***.
33. **יתרה מזו**, תמוה מדוע בצוואה האחרונה הדירה המנוחה את המטפלת *** בשונה משתי הצוואות הקודמות. לא ייתכן שביום בהיר תחליט המנוחה להדיר את המטפלת שכל כך אהבה. יש להוסיף כי *** שילמה למטפלת את הסכומים שהמנוחה ציוותה לה.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1 34. כן תמוה שרק בידי *** הייתה מעטפה עם העתקים של הצוואה מיום *** בעוד יתר הצוואות
2 הוחזקו בכספת בביתה של המנוחה. לא זו בלבד, תמוה מדוע בחרה המנוחה לשנות צוואתה
3 מקום בו יכלה רק לבטל את הצוואות הקודמות וכך ממילא יחולק רכושה לשלושת יורשיה
4 עפ"י דין.
5 35. כמו כן. אם המנוחה הייתה רוצה לחלק את רכושה באופן שווה, אין היגיון בטענתה של ***
6 לפיה המנוחה העניקה לה את המגרש ב*** במתנה (ראו מוצג ת/12). המנוחה לא רצתה
7 לחלק את רכושה באופן שווה בין הילדים כפי שהעידה על כך המטפלת כי המנוחה ביקשה
8 לחלק רק את הזהב באופן שווה (ראו סעיף 56 לסיכומי המתנגד).
9 36. לא יכול להיות ספק במעורבותה של *** בעריכת הצוואה מיום *** מקום בו זו נוגדת את
10 רצון המנוחה והיא לא נתבקשה על ידה.
11 37. אין ספק כי נסיבות עריכת הצוואה תמוהות כפי שפורט לעיל. הצוואה האחרונה אינה
12 משקפת את אומד דעתה ורצונה של המנוחה ועומדת בניגוד מוחלט לרצונה להוריש למתנגד
13 וכן לנכדיה שהיו בבת עינה וכן למטפלת המסורה ואחייניתה שדאגה לה.
14 38. באשר לטענה לפיה המתנגד מבקש "לגזול את כספה" וניסה לשכנע אותה למכור את המגרש
15 בבילו, הרי שטענה זו הוכחה ככוזבת והיא הופרכה כליל. מר *** שהכיר את המנוחה למעלה
16 מ-20 שנה הצהיר כי דווקא המתנגד הוא שעצר את מכירת המגרש והתנגד לקבל מקדמה על
17 החשבון (ראו סעיפים 1, 7-8 לתצהירו של מר *** וכן עדותו מיום 6.6.21). לאחר שהוכח
18 שהמתנגד לא ניסה למכור את המגרש, נשמטת הקרקע לסיבה ולטענה לפיה ביקשה
19 המנוחה לכאורה לשנות צוואתה. **מר *** אף הצהיר כי המבקש ניסה להדיחו לחתום על**
20 **תצהיר כוזב והוא סירב.**
21 39. לאור האמור יש להורות על ביטול הצוואה מיום *** ולקבל ההתנגדות.

22

23

תמצית טענות המבקש/מר *** (***)

- 24 40. המבקש טוען כי לאורך השנים, המנוחה לא רוותה נחת מהמתנגד. להפך, המתנגד לא שמר
25 על קשר יציב עם הוריו, לא הביא נחת בחייו האישיים וכשל בעסקיו. המתנגד הסתבך
26 בחובות במהלך השנים, נקלע לפשיטות רגל, הסתכסך עם שותפים עסקיים והדרדר
27 לתהומות של ממש. מנגד, האחות *** שהבינה כי לולא עזרתה ימשיך אחיה להסתבך
28 בחובות, אפשרה לו לעבוד בחברה אותה הקימה עם בעלה, "****".
29 41. המתנגד היה מנתק קשריו עם המנוחה מעת לעת כשבכל פעם הסיבה לכך הייתה שונה.
30 בערוב ימיה של המנוחה ולאחר אין ספור תקופות בהן היה בנתק ממנה, רקם המתנגד עם
31 קרובת משפחתו, *** את גזילת עיזבונה של המנוחה.
32 42. בתחילה ניסה לגזול את נכסי המנוחה באופן בו הפגיש את המנוחה עם מתעניינים לרכישת
33 נכס שהיה בבעלות המנוחה מעל 60 שנה (***) נכס שאין חולק שביקשה להוריש לילדיה

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1 בחלקים שווים אולם כשהבין שמוזימתו לא צלחה, פעל לשינוי צוואתה כך שיקבל נתח גדול
2 יותר מאחיו.
- 3 43. עוד יצוין כי לאורך השנים נעזרה המנוחה בבנה *** ובתה *** לניהול הנכס אותו ניסה
4 המתנגד לגזול. *** דאגה לתשלומים שנדרשו מדי פעם תוך שהמנוחה חתמה על כך שכספים
5 אלו יוחזרו ל*** לאחר שהנכס יועבר בירושה לשלושת ילדיה. (ראו נספח א לתשובה
6 להתנגדות)
- 7 44. המנוחה אף נעזרה במבקש בכל הקשור לניהול הנכס לעיל והוא היה זה שליווה אותה לכל
8 אספות הבעלים, קיבל את המיילים והיה בקשר עם המשקיעים. לא ייתכן שבערוב ימיה
9 תבקש אמו למכור את הנכס ולהעניק אותו למי שלא לקח כל חלק בניהולו.
- 10 45. המנוחה שהבינה את מהלכיו של המתנגד נתנה לו להאמין כי הוא מצליח במזימתו תוך
11 שידעה כי אין בכוונתה למכור את הנכס ולהוריש לו את רכושה בהתאם לצוואתה מיום ***.
12 המנוחה לקחה חלק בפגישות לצורך מכירת הנכס ב***, לקחה חלק בשינוי הצוואה לטובת
13 המתנגד, אולם מאחורי הקלעים דאגה לעשות את הסדר הנכון ולתקן את הצוואה מיום ***,
14 צוואה עליה חתמה מתוך לחצים שהופעלו עליה מצד המתנגד.
- 15 46. המתנגד לא פסח בהתנגדותו על אף אחת מעילות ההתנגדות המנויות בחוק גם כשטענותיו
16 סתרו אחת את השנייה וללא כל תימוכין. ראוי היה שידבוק בגרסה אחת שכן אם המנוחה
17 חתמה על הצוואה, הדבר לא מתיישב עם טענתו לפיה הצוואה זויפה.
- 18 47. באשר לטענת הזיוף - בעדות הגרפולוג אין כל התייחסות למחלת הפרקינסון ממנה סבלה
19 המנוחה והוא העיד כי לא היה מודע לה. בהתחשב במצבה הרפואי של המנוחה באותה העת
20 יש להתייחס לחוות הדעת בזהירות הראויה בפרט כאשר שני עורכי הדין העידו כי המנוחה
21 חתמה בפניהם והמטפלת *** העידה כי שני עורכי הדין היו בדירה והמנוחה אף ביקשה את
22 המשקפיים. חוות הדעת אינה חד משמעית ונוכח עדויות עדי הצוואה ומצבה הבריאותי
23 הירוד ומחלת הפרקינסון, הרי שהמסקנה היא שהמנוחה אכן חתמה על הצוואה. (ראו
24 סעיפים 32-39 לסיכומים)
- 25 48. כל חטאה של *** הוא שמילאה אחר בקשת אמה בביה"ח והביאה עו"ד לביתה על מנת
26 לקיים את רצונה. ל*** לא היה כל אינטרס להחתיים את המנוחה על הצוואה.
- 27 49. המתנגד עושה שימוש לרעה בהליכי המשפט תוך פגיעה של ממש בשם הטוב של לא מעט
28 אנשים לרבות עורכי הצוואה, ד"ר *** שהיה אמון על בריאותה של המנוחה בעשר השנים
29 האחרונות לחייה ***.
- 30 50. הצוואה נערכה על ידי עו"ד ***, שהגיע לבית המנוחה לאחר ש*** הבהירה לו כי רצונה של
31 המנוחה הוא לערוך צוואה לפיה יורשים אותה ילדיה בחלקים שווים. עו"ד *** דאג
32 שהמנוחה תקרא את הצוואה, ערך עמה שיחה טרם חתמה על מנת לוודא כשירותה ובדק
33 שהוראות הצוואה עולות בקנה אחד עם רצונה. לאורך הליך החתימה נכח בחדר גם עו"ד
34 ***. (ראו תצהירי עוה"ד, נספחים ב-ג לתשובה להתנגדות)

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1 51. בסיכומיו טוען המבקש כי גרסת המתנגד בנוגע למצבה של המנוחה נסתרה. עדות עורכי
2 הדין שערכו את הצוואה, עדותה של ***, עדותו של ד"ר *** שפגש במנוחה בחודש ***
3 ותצהירו של ד"ר *** שנפטר טרם העיד מלמדים כי המנוחה הייתה צלולה וכשירה לערוך
4 צוואה.
- 5 52. המתנגד אף הטעה את ביהמ"ש ולא ציין שבין הסלון, שבו נערכה הפגישה עם המנוחה, לבין
6 המטבח, בו שהתה ***, ישנו קיר צר שחוצץ בין החדרים ואף עורכי הדין העידו ש*** לא
7 נכחה בפגישתם עם המנוחה.
- 8 53. המתנגד לא בא בידיים נקיות לבית המשפט ו"שכח" לציין כי הקשר שלו עם המנוחה לא
9 היה רציף; כי הוא זה שדאג להחתים את המנוחה על הצוואה מיום *** וזאת לאחר שלקח
10 אותה לעו"ד שמעולם לא פגשה קודם לכן ולא ציין שבסמוך לפני שינוי הצוואה הפעיל לחץ
11 על המנוחה למכור את הנכס ב*** שבבעלותה בסכום של 5.5 מיליון ₪.
- 12 54. העובדות מראות כי המנוחה רצתה לחלק את עיזבונה בחלקים שווים. מהלכה של המנוחה
13 היו מחושבים והיא ביקשה לחלק את עיזבונה באופן שווה בין ילדיה. מאחר ש*** הייתה זו
14 שדאגה לאמה, אך מובן הוא שכשרצתה המנוחה לשנות צוואתה, תפנה לבתה. רק לאחר
15 שהמנוחה השתחררה מבית החולים והביעה כעס באזני *** על כך שבקשתה לא מקוימת,
16 דאגה לעשות כרצון אמה. המבקש מכחיש טענת המתנגד לפיה היה שותף בעריכת הצוואה.
- 17 55. המבקש טוען בתצהירו כי גם המטפלת, ***, טענה כי שמעה את המנוחה מבקשת מ***
18 להזמין עו"ד ואף הסכימה להעיד על כך. מסיבה שאינה ברורה המטפלת ניתקה קשר עם
19 המבקש ויצרה קשר עם המתנגד שדאג להזמינה לעדות לאחר שצייד אותה בגרסה שונה
20 מכפי שהיה במציאות (סעיפים 11-13 לתצהיר המבקש).
- 21 56. משיחה שערך המבקש עם עו"ד *** שערך את הצוואה מיום *** נלמד כי מי שהביא את
22 המנוחה למשרדו היה המתנגד וכי נעשה "סיעור מוחות" במשרד בהשתתפות המנוחה
23 והמתנגד עצמו לפני עריכת הצוואה כך שברור שהמנוחה הגיעה למשרד ללא כל רצון מגובש
24 לערוך צוואה.
- 25 57. הטעויות בצוואה מעידות כי הצוואה שנערכה ביום *** נערכה לא בהתאם להוראות המנוחה
26 שכן אילו הייתה קוראת הייתה מבקשת לתקן את שמה של בתה שנרשם בטעות "***"
27 ומתקנת את רישום הכנסים כפי שהם בפועל. יש בכך ללמד שהמנוחה לא קראה את
28 הצוואה לפני שחתמה עליה או לחילופין חתמה עליה בשל הלחץ שהפעיל המתנגד.
- 29 58. עושה רושם כי המנוחה, שהייתה אישה חכמה ואשת עסקים, נתנה לבנה להאמין שהיא
30 עורכת צוואה לטובתו, תוך שידעה בלבה שבכוונתה לשנותה. הפרוטוקול שנערך במועד
31 חתימת הצוואה אינו משקף את שנאמר שכן לא ייתכן שפגישה בת 3 שעות תסתכם במספר
32 משפטים בודדים.
- 33 59. כאמור לעיל, מי שטיפל במנוחה לאורך השנים היו *** והמבקש לעומת המתנגד שתקופות
34 ארוכות היה בנתק ממנה. לאורך השנים דאגו *** והמבקש לכל צרכי המנוחה לרבות

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1 טיפולים רפואיים, סידורים שוטפים, קניות, ביקורים יומיומיים, פעילויות וחופשות, דאגה
2 וסיוע בעבודות הבית, אירוח בימי שישי וחגים.
- 3 60. הטענה לפיה המנוחה נימקה רצונה בצוואה מיום *** בשל "העדר יחס ע"י הבן ***" אינה
4 אלא עיוות המציאות שכן היחיד שנענה לבקשותיה החוזרות לקחת אותה לחו"ל היה
5 המבקש.
- 6 61. באשר לשימוש בכרטיס האשראי מסביר המבקש כי לאורך השנים המנוחה סמכה עליו
7 ונתנה לו יד חופשית בעסקים. המבקש רכש עבור המנוחה דירה ב*** אותה שיפץ והשביח
8 לשתי דירות שנמכרו ברווח שהועבר למנוחה. המנוחה ביקשה מהמבקש לנסות לבצע עוד
9 עסקאות מהסוג הזה וביקשה להיכנס בשותפות בנכס מסחרי אותו המבקש השכיר ב***
10 כשהתכונן היה לשנות את ייעודו למגורים וכך לקבל דמי שכירות גבוהים יותר.
- 11 62. התשלומים עבור השיפוצים בוצעו מכרטיס האשראי של המנוחה בהסכמתה מתוך תקווה כי
12 העסק יניב רווחים. העסק לא יצא לפועל שכן המבקש לא הצליח לשנות את הייעוד. נכון
13 הוא שהמנוחה כעסה על המבקש והוא, שביקש לפייס את אמו, החליט לשפות אותה בגין
14 ההפסדים שנגרמו והעביר לה שני תשלומים על חשבון ההפסד. כשביקש להעביר לה שיק
15 שלישי, היא דאגה להצהיר בפניו כי אין ביניהם כעס יותר.
- 16 63. המבקש טוען כי המנוחה שוחררה מבית החולים ללא טיפול של מדבקות מורפיום.
17 מהמסמכים הרפואיים ניתן ללמוד כי בניגוד לטענת המתנגד, המנוחה אושפזה כשהיא
18 עצמאית, בהכרה מלאה והבנה מלאה.
- 19 64. לא ברור על מה מבסס המתנגד את טענותיו לגבי הצוואה האחרונה ולא מפרט מהן אותן
20 נסיבות מחשידות ותמוהות. בשנה האחרונה לחייה הביעה המנוחה רצונה לפיו עיזבונה
21 יחולק באופן שווה בין ילדיה.
- 22 65. המנוחה הייתה צלולה במועד החתימה על הצוואה והמסמכים הרפואיים וכן הצוות הרפואי
23 מעידים כי הייתה צלולה ולא קיבלה כל תרופות נרקוטיות. עורכי הדין ששהו עמה והיו
24 עדים לחתימתה, שוחחו עם המנוחה טרם חתמה על הצוואה ונוכחו לדעת כי על אף גילה,
25 היא צלולה וכשירה. המנוחה הייתה מטופחת וערה לנעשה סביבה כפי שציינה זאת נכדתה
26 *** בהספד לאחר פטירתה של המנוחה. (ראו נספח ד לתשובה)
- 27 66. על מנת להקל על המנוחה דאג המבקש לקחת את המנוחה לרופא הומאופת לאחר שהמנוחה
28 ביקשה לבדוק שיטות טיפול לא קונבנציונליות ולאחר שעדכן את אחיו ואחותו על כך. ביום
29 *** ביקרה המנוחה אצל ד"ר *** כאמור שיעיד שהמנוחה הייתה צלולה לגמרי בעת ביקורה.
30 (ראו נספח ה לתשובה)
- 31 67. המומחה הרפואי מטעם בית המשפט הגיש חוות דעתו על בסיס תיעוד שהונח בפניו אודות
32 מצבה של המנוחה. המומחה קבע כי על פי התיעוד שהונח בפניו, סביר להניח שבמועד
33 הרלוונטי המנוחה הייתה כשירה לצוות (סעיף 72 לסיכומים).

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1 68. המומחה השיב בחקירתו כי מצבה של המנוחה היה נקודתי ולעתים הייתה במצב ירוד
2 ולעתים לא הייתה כלל במצב ירוד. הרישומים הרפואיים סותרים את גרסת המתנגד ועדיו
3 שניסו ליצור מצג לפיו המנוחה לא תקשרה כלל. (סעיפים 75-77 לסיכומים)
- 4 69. אין בקביעת המומחה לתלות גופנית, ירידה ברצייה וקושי מוגבר בקבלת החלטות לקעקע
5 את מסקנת חוות הדעת שכן חוות הדעת אינה עוסקת בשאלה האם הייתה השפעה בלתי
6 הוגנת אלא האם המנוחה הייתה כשירה לצוות באותה העת.
- 7 70. טענת המתנגד לפיה המנוחה נתנה במתנה דירות היא טענה שקרית. המנוחה אפשרה
8 למתנגד ולבתו להתגורר בדירות השייכות לה, אולם אם הייתה רוצה להעניק אותן במתנה
9 הייתה עושה כן. המנוחה ידעה היטב מה היא עושה, לא חילקה נכסיה בקלות והעדיפה
10 להשאיר את נכסיה בבעלותה ולא לבצע את ההעברות בפועל.
- 11 71. לא ברור כיצד המתנגד טוען כי המנוחה חילקה את רכושה כפי שחילקה בפועל בחייה
12 כשבפועל, ביקשה כי הנכס " *** " יחולק באופן שווה בין ילדיה וכאשר במשך שנים היה
13 ידוע שהמבקש מפעיל את ה" *** ללא כל תשלום ובצוואה שנחתמה ביום *** ציוותה
14 שהמבקש ישלם דמי שכירות למתנגד.
- 15 72. הצוואה מיום *** נתנה ביטוי לשמחה של המנוחה עת הודיעו לה שתי נכדותיה כי הן עומדות
16 להתחתן. גם אם המנוחה ערכה את הצוואה מיום *** מתוך רצון חופשי הרי שלאחר
17 שהתבשרה שנכדותיה עתידות להינשא וכל רצונו של המתנגד הוא להשתלט על רכושה,
18 גמלה בה ההחלטה לחלק את רכושה באופן שווה בין ילדיה ולכן גם לא מצאה לנכון לפרט
19 את הדברים. ההיגיון פשוט- הכל שווה בשווה ושיסתדרו היורשים בינם לבין עצמם.
- 20 73. המנוחה אפשרה למתנגד לגור בדירה שלה אך ורק כדי שתהיה לו קורת גג. המנוחה דאגה
21 אף לגבות דמי שכירות מנכדתה, כפי שניתן ללמוד מהסכם השכירות שנחתם בשנת 2005
22 וכן דאגה לקבל מנכדתה שיק בטחון למקרה שהנכדה לא תעמוד בתנאי ההסכם (ראו נספח
23 ו לתשובה).
- 24 74. עדותם של עורכי הדין שהיו עדים לצוואה הייתה קוהרנטית, רציפה וללא סתירות. גם
25 כשהוצגו בפניהם תמונות אשר צולמו לכאורה בבוקרו של יום חתימת הצוואה וניסו
26 להטעות אותם, המשיכו עורכי הדין וטענו כי המנוחה נראתה להם כשירה, היא ענתה על
27 השאלות שנשאלה ולא עלה החשש שמא המצווה אינה כשירה (ראו סעיף 41 לסיכומים).
- 28 75. מר *** המומחה לאיכון, אישור בעדותו את נוכחותם של עורכי הצוואה בדירתה של
29 המנוחה בתאריך בו נחתמה הצוואה. המומחה אישר כי מכשירו הנייד של עו"ד *** היה
30 בכתובת המנוחה בין השעות 08:51-09:29 וזאת בהתאם לפלט השיחות. בכל הנוגע
31 למכשירו הנייד של עו"ד *** , לא היה פלט שיחות ולכן יש עדות לכך שהיה במקום אולם
32 מאחר שהייתה רק שיחה קצרה, לא ניתן לקבוע מעבר לכך (סעיף 49 לסיכומי המשיב).
33 המתנגד לא הוכיח טענתו לפיה הצוואה לא נחתמה בפני עדים.
- 34 76. המומחה אישר בוודאות כי במועד הרלוונטי היו שני עורכי הדין "תחת כיסוי האתר", קרי,
35 באזור ביתה של המנוחה. לעורכי הדין אין כל סיבה להיות ב" *** שעה שהם אינם מתגוררים

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1 בה ומשרדם ב***. גם המטפלת העידה כי עורכי הדין היו בדירה. (סעיפים 60-61 לסיכומי
2 המשיב)
- 3 77. בעת עריכת הצוואה המנוחה לא קיבלה מורפיוס וגם אם היה נכון הדבר, אין בכך לשלול
4 כשירותה לצוות. המנוחה לא הייתה מבולבלת כנטען, גם לא בימיה האחרונים.
- 5 78. מזימתו של המתנגד לא צלחה. המתנגד שהאמין כי הצליח לשכנע את אמו לשנות את
6 הצוואה בתמורה לחידוש היחסים לא הבין עד כמה מתוחכמת הייתה המנוחה שנתנה לו
7 אולי להאמין שכך הם פני הדברים אולם ערכה צוואה חדשה לפי מה שנכון וראוי לעשות.
- 8 79. הצוואה נשמרה במשרדו של עו"ד *** ורק לאחר שהמתנגד הציג בפני אחיו את הצוואה
9 מיום *** , פנתה *** לעו"ד ודאגה שישלח עותקים מהצוואה.
- 10 80. המנוחה לא פנתה לעורכי הדין שעובדים עם ***. המנוחה ביקשה מ*** לדאוג לעו"ד שבה
11 תהיה חלוקה שווה בין הילדים. עו"ד *** הסכים להגיע לבית המנוחה לאחר ש*** עדכנה
12 אותו ברצונה של אמה. הבת *** לא נכחה בחתימת הצוואה ודאגה לשהות בחדר אחר. גם
13 המשיב לא נכח באותו מעמד.
- 14 81. לא ניתן להתעלם מכך שהרכוש אותו הורישה המנוחה היה במחציתו ירושה שקיבלה
15 מבעלה המנוח שהבהיר לילדיו כי הוא מוריש את הכל למנוחה ולאחר פטירתה, הרכוש
16 יחולק בין שלושת הילדים באופן שווה.
- 17 82. במשך השנים ערכה המנוחה מספר צוואות ובכל פעם הוראותיה היו שונות. המנוחה לא
18 התעלמה מכך שהמבקש מנהל את ה*** במשך שנים והיה ברור כי אין בכוונתה לפגוע בו:
19 בשנת *** ערכה צוואה בה היא מורישה את מחצית המגרש ב*** למבקש; בצוואה משנת
20 *** ציוותה את המגרש למבקש תוך שנותנת הוראה שלאחר אחרית ימיו יעביר את זכויותיו
21 לנכדיה; בשנת *** שינתה את צוואה והורישה 1/3 בלבד למבקש ואז ללא כל סיבה בצוואה
22 מיום *** , לא הורישה למבקש כל חלק במגרש ב*** אלא אפשרה לו להפעיל את המוסך
23 כשציוותה על המבקש לשלם שכירות למתנגד.
- 24 83. אין ספק כי צוואה זו נעשתה תחת השפעתו של המתנגד וכי זו נערכה מתוך לחץ וכפיה תוך
25 כוונה ברורה לבטלה. רק לאחר שהבינה כי המתנגד מבקש לגזול את כספה, גמלה בה
26 ההחלטה לחלק את עיזבונה באופן שווה בין שלושת ילדיה.
- 27 84. המתנגד לא הניח את התשתית הראייתית בהתאם למבחני הפסיקה להוכיח **השפעה בלתי**
28 **הוגנת** על המנוחה.
- 29 א. למבחן התלות ועצמאות- לא הוצגה כל ראיה לכך שהמנוחה לא הייתה עצמאית
30 במחשבתה ורצונותיה במועד עריכת הצוואה. המנוחה היא שיזמה את הצוואה בהתאם
31 לעדות *** והמטפלת. מבחן זה שם דגש על העצמאות השכלית- הכרתית ועצמאות
32 מסוג זה עשויה לחפות על העדר עצמאות מבחינה פיזית.
- 33 ב. מבחן התלות והסיוע- המנוחה לא הייתה תלויה במשיב כלל. למנוחה הייתה מטפלת
34 שדאגה לענייניה, המתנגד דאג לה וכך גם ***. אין ספק כי המנוחה לא הייתה תלויה

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1 באף אחד מילדיה. אמנם *** הייתה המטפלת העיקרית באמה אולם גם המתנגד
2 והמשיב נשאו באופן חלקי בטיפול בה, כפי יכולתם ובהתאם לצורך.
3 עצם היותה של המנוחה מטופלת על ידי מטפלת צמודה מלמד שגם אם הסתייעה רבות
4 בילדיה, אין הדבר מקים תלות בלעדית יסודית המקימה את החזקה העובדתית של
5 השפעה בלתי הוגנת.
6 פרט למנוחה לאף אחד לא היה ייפוי כח בחשבונה ועד יומה האחרון לא היה צורך
7 בהגשת בקשה למינוי אפוטרופוס. המנוחה ניהלה את עניינה ולא הייתה זקוקה למנוי.
8 ג. מבחן קשרי המצווה עם אחרים- המנוחה, שהתגוררה בביתה עם המטפלת הצמודה לא
9 הייתה מבודדת או מנותקת מאחרים ולא נמנע ממי מקרוביה לבקרה.
10 ד. מבחן נסיבות עריכת הצוואה- המשיב טוען כי המתנגד השפיע על המנוחה וביום *** ערכה
11 צוואה במסגרתה נישלה את בנה, המשיב. אין כל ספק כי לאחר מכן החלה לבקשה
12 מבתה *** להשיג עו"ד על מנת לשנות את הצוואה.
13 המנוחה היא זו שיזמה את עריכת הצוואה עוד כאשר הייתה מאושפזת בבית החולים.
14 המשיב מכחיש את הטענה לפיה המנוחה הייתה נתונה להפעלת לחץ וכח והמתנגד בטח
15 שלא עמד בנטל להוכיח שנעשו מעשים פליליים. הצוואה נחתמה על ידי המנוחה בזמן
16 שהותה בבית כשהיא עם המטפלת הצמודה. ספק רב אם ניתן היה להחתימה בכח ונגד
17 רצונה שכן ככל שהיה אירוע שכזה, המטפלת בוודאי הייתה מעידה על כך. לא זו בלבד,
18 חרף טענותיו הקשות, המתנגד לא מצא לנכון להגיש תלונה במשטרה.
19 85. בחינת מכלול הראיות שהובאו מלמדים כי הגיונה של הצוואה תואם את הלך רוחה של
20 המנוחה ואת הנסיבות המשפחתיות שפורטו בהרחבה לעיל.
21 86. לאור האמור, יש לדחות את ההתנגדות ולתן צו קיום אחר צוואתה האחרונה של המנוחה.

המסגרת הנורמטיבית

- 22 87. הכלל הוא כי כל אדם כשר לזכויות ולחובות מגמר לידתו ועד מותו וכל אדם כשר לפעולות
23 משפטיות, אלא אם נשללה או הוגבלה כשרותו בחוק או בפסק-דין של בית-משפט (סעיפים
24 1 ו-2 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב – 1962). אי לכך, כל אדם כשר
25 לעשות צוואה, אלא אם כן כשרות זו נשללה ממנו (ע"א 851/79, 160/80 בנדל נ' בנדל, פ"ד
26 לה (3) 101, 104).
27 88. עניינה של הטענה בדבר אי כשרות המצווה היא במצבו הנפשי, המנטלי והגופני של המצווה
28 לעת עריכת הצוואה. נקודת הזמן המסוימת הרלוונטית לבחינת כושרו של המצווה להבחין
29 בטיבה של צוואה היא 'שעת עשייתה של הצוואה' (ע"א 1212/91 קרן לב"י נ' בינשטוק
30 ואח', פ"ד מח (3) 705). על כן, צוואה תהא תקפה אם נעשתה בנקודת זמן שבה ידע המנוח
31 להבחין בטיבה של צוואה, אף אם לפני כן או אחרי כן השתנה מצבו. גם אם סבל המצווה
32 מרגעים, או אף מתקופות שבהם נתערפלה דעתו קודם לעשיית הצוואה ולאחריה, הרי שאם
33

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1 בית המשפט ימצא כי המצווה היה בעל כושר להבחין בטיבה של צוואה במועד עשייתה
2 תקיים הצוואה.
- 3 89. מן המצווה 'היודע להבחין בטיבה של צוואה' נדרשת מודעות לעובדה שהוא עורך צוואה,
4 להיקף רכוש, מי הם הזוכים על פי הצוואה, את מי הוא מבקש להדיר מן הירושה וכן
5 מודעות לתוצאות עשיית הצוואה על יורשיו. על המצווה להתייחס למציאות הסובבת אותו
6 ולגבש רצון חופשי (ראה לעניין זה: ע"א 851/79 בעניין **בנדל**, לעיל; ע"א 5185/93 **היועמ"ש**
7 **נ' מרום**, פד"י מט (1) 318; שוחט, גולדברג, פלומין, **דיני ירושה ועיזבון**, מהדורה שישית,
8 עמ' 98).
- 9 90. לצורך שלילת הכשרות לא די בהעלאת ספקות בלבד. כמות ההוכחה אינה עניין של מה בכך
10 (ע"א 851/79 בעניין **בנדל**, לעיל). בענייננו, מוטל נטל השכנוע על המתנגד להוכיח כי המנוחה
11 לא ידעה להבחין בטיבה של צוואה במשמעות מונח זה כמפורט לעיל.
- 12 91. להוכחת הטענה ניתן להסתייע במסמכים רפואיים אודות המצווה נכון למועד עריכת
13 הצוואה או בסמוך לאותו מועד; בחוות דעת רפואית או אחרת באשר למצבו של המצווה
14 לעת עשיית הצוואה (רע"א 7019/94 **ליפנסקי נ' דן** (פורסם במאגרים, 6.1.97)); בעדויות של
15 מי שערך את הצוואה ו/או מי ששימש כעד לה (ראה לעניין זה: ע"א 7506/95 **שוורץ נ' בית**
16 **אולפנא בית אהרון וישראל**, פ"ד נד (2) 215; ת"ע 5922/86 **ברזבסקי נ' רובינשטיין**, פ"מ
17 תשנ"ג (ג) 89; ע"א 1212/91 בעניין **קרן לב"י**, לעיל); ובעדויות אחרות.

ומן הכלל אל הפרט

- 18 92. במסגרת ההליכים שבפניי ועל מנת לבחון כשירותה של המנוחה עת נערכה הצוואה
19 האחרונה מיום ***, הוגשו מסמכים ונשמעו עדויות רבות אודות מצבה הרפואי והקוגניטיבי
20 והתנהלו מספר דיוני הוכחות אשר נמשכו על פני שעות רבות במהלכם נחקרו בעלי הדין,
21 עדים מטעמם והמומחים שמונו בהליך:
22
- 23 • ביום *** נחקרה בפניי המטפלת של המנוחה, גב' *** (להלן: "**המטפלת**" ו/או "*******")
  - 24 • ביום *** נחקרו בפניי נכדתה של המנוחה, גב' *** (להלן: "*******") ועו"ד ***
  - 25 • ביום *** נחקר בפניי המבקש, מר *** (***) (להלן: "**המשיב**" ו/או "*******")
  - 26 • ביום *** נחקרו בפניי המומחה ד"ר *** (להלן: "**ד"ר *****" ו/או "**המומחה**"); אחיות בית
27 החולים "*******" גב' *** (להלן: "**גב' *****") וגב' *** (להלן: "**גב' *****") ומר ***.
  - 28 • ביום *** נחקרו בפניי המומחה לכתב יד מר *** וד"ר *** (להלן: "**ד"ר *****").
  - 29 • ביום *** נחקרו גב' *** (להלן: "*******") ועורכי הצוואה, עורך דין *** (להלן: "**עו"ד *****")
30 ועו"ד *** (להלן: "**עו"ד *****").
  - 31 • ביום *** נחקר בפניי המתנגד, מר *** (להלן: "**המתנגד**")

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

1 • ביום *** נחקרו בפניי מר *** ; אחייניתה של המנוחה גב' *** (להלן: "גב' ***") וילדיו של
2 המתנגד, גב' *** (להלן: "***") ומר *** (להלן: "***").

3 • ביום *** נחקרו בפניי המומחה לאיכונים מר *** (להלן: "מר ***") ונציג חברת התמלול
4 'אלפא תרגומים', מר ***.

מינוי מומחים

6 93. ביום *** מונה "מכון *** לזיהוי כתבי יד" כאשר המומחה התבקש לבחון חתימת המנוחה על
7 שתי צוואות, מיום *** ומיום *** ולתן חוות דעתו בשאלה האם חתימת המנוחה על צוואת
8 *** זויפה.

9 ביום *** הוגשה חוות הדעת לתיק.

10 94. ביום *** מונה הפסיכו-גריאטר, פרופ' *** לצורך מתן חוות דעת בשאלת כשירותה של
11 המנוחה לצוות במועד עריכת הצוואה מיום *** ומצבה הרפואי והקוגניטיבי ביום ***
12 (הצוואה הרביעית).

13 95. ביום *** הורה בית המשפט על החלפת המומחה ומינויו של ד"ר *** וזאת לנוכח היכרותו של
14 פרופ' *** עם אחד מבעלי הדין.

15 ביום *** הוגשה חוות הדעת לתיק.

16 96. ביום *** מונה מומחה לאיכוני סלולאר, מר *** אשר נדרש לבחון את ממצאי איכון
17 הטלפונים הניידים של עדי הצוואה, עו"ד *** ועו"ד *** ולתן חוות דעתו בשאלה היכן נמצאו
18 שני המכשירים הניידים בתאריך *** בין השעות 08:00-11:00.

19 ביום *** הונחה בפניי חוות הדעת.

כשירות המנוחה

22 97. כאמור לעיל, ביום *** אושפזה המנוחה בבית החולים "***" לאחר שעברה ניתוח בעקבות
23 סרטן ממאיר בבלב שנתגלה בגופה. המנוחה שוחררה לביתה ביום *** וטופלה במסגרת
24 הוספיס בית של חברת "***". למעשה, אין מחלוקת שהטיפול שניתן למנוחה אינו נועד
25 להאריך את ימיה שכן זו הייתה במצב סופני אלא טיפול פליאטיבי בלבד שניתן באמצעות
26 משככי כאבים חזקים ביותר מסוגים שונים של "מורפיום", כאשר הטיפול נועד אך להקל
27 על כאביה.

28 98. ביום *** הונחה בפניי חוות דעתו של מומחה בית המשפט, ד"ר ***, כאשר לצורך גיבוש
29 חוות דעתו הונח בפניו מידע רפואי רב לרבות תעודת רופא מיום ***; סיכום בדיקה
30 פסיכיאטרית מיום ***; תיק אשפוז בית חולים "***" כאשר מועד האשפוז
31 הוא ***; תיק אשפוז בית חולים "***" כאשר מועד האשפוז הוא
32 מיום ***; תיק אשפוז בית חולים "***" מיום ***; תיק קופ"ח "***"; עמודים חתומים על
33 ידי ד"ר *** ומסמכים רפואיים ממערך אשפוז בית "***" (הוספיס בית).

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

99. בחוות דעתו מיום *** (הוגשה לתיק ביום ***)קבע ד"ר *** כדלקמן:

1 **"עכון ליום *** אין בחומר הרפואי עדות למצב בלבולי או רישום בדיקה המורה על ירידה**
2 **קוגנטיבית נוספת במצבה של המנוחה. לנוכח זאת, אני מעריך כי לא ניתן לשלול שבמועד**
3 **זה היתה המנוחה מסוגלת לבין טיבה של צוואה.**

4 **יחד עם זאת ולמרות האמור בנושא מסוגלותה, לא ניתן להתעלם מהנושאים הבאים:**

5 **1. ממצבה הכללי הירוד**

6 **2. מהצורך בטיפול תרופתי נוגד כאב אופיואידי פוטנטי (אותו החלה לקבל ימים ספורים**

7 **טרם מועד חתימתה על הצוואה מיום ***).**

8 **3. מאפשרות סבירה לקיומן של תופעות לוואי שכיחות לתכשירים אלה כמפורט.**

9 **4. מהירידה הקוגנטיבית בחומרה קלה עד הבינונית הפרה מורבידית ומחלות הרקע**

10 **(בעיקר מחלת הפרקינסון).**

11 **לפיכך, אני מעריך שצירוף כל הנ"ל הביא להחמרה ביכולתה התפקודית של המנוחה**

12 **שכלל: התגברות של תלותה של המנוחה בזולת, לירידה ברצייה ולקושי מוגבר של גב' *****

13 **המנוחה בקבלת החלטות"**

14 **100. בקצרה יוזכר כי המנוחה סבלה בימיה האחרונים מסרטן הלב, שאובחן בחודש אוגוסט**

15 ***** ואושפזה פעמיים בבית החולים *** כאשר בין התאריכים *** ועד למועד פטירתה ביום**

16 ***** טופלה המנוחה במסגרת הוספיס בית ב"***". מדובר היה בטיפול תומך שנועד להקל**

17 **על סבלה וזאת לאחר שכל שאר הטיפולים נכשלו (ראו נספח 11 לתצהיר המתנגד).**

18 **101. מהמסמך הרפואי מטעם "***" שצורף כנספח 11 לתצהיר המתנגד, עולה כי המנוחה**

19 **קיבלה תרופות רבות שנועדו להקל על כאבי הראש מהם סבלה, מחלת הפרקינסון ולחץ**

20 **הדם כאשר בין התאריכים *** ובשל החמרה בכאב החלו טיפול עם מדבקת "פנטה"**

21 **"ואוקסיקוד". בנוסף, ניתנו מרשמים לתרופה מסוג "מורפין" ו"מידולם".**

22 **102. כך ניתן ללמוד כי המנוחה היתה מטופלת במשככי כאבים כרוניים חזקים מיום ***.**

23 **103. המנוחה אינו מתעלם מכך שלא הונח בפניו מידע רפואי אודות מצבה הקוגניטיבי של**

24 **המנוחה בסמוך לחתימת הצוואה אולם לצד זאת, לנוכח הנסיבות באותה העת, המחלות**

25 **מהן סבלה המנוחה והתרופות הקשות אותן נטלה והשפעתן עליה, מצא כי צירוף הנ"ל הביא**

26 **לפגיעה ביכולתה התפקודית שכללה ירידה ברצייה ולקושי מוגבר של המנוחה בקבלת**

27 **החלטות.**

28 **104. לאחר שנדרשתי לחוות הדעת, חקירת המנוחה על ידי הצדדים ולמכלול הנסיבות שהונחו**

29 **בפניי, הגעתי לכלל מסקנה כי הוכח בפניי שהמנוחה לא הייתה כשירה לצוות במועד**

30 **עריכת הצוואה ביום *** ועל כן, דין הצוואה להתבטל.**

31 **105. עדותו של המנוחה הייתה קוהרנטית ועלתה בקנה אחד עם מסקנות חוות דעתו. חוות**

32 **הדעת הייתה מקיפה, עניינית וזכתה לתימוכין גם מהעדויות והחומרים הנוספים שהונחו**

33 **בפני בית המשפט.**

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1 106.המומחה נחקר ארוכות על ידי ב"כ הצדדים כאשר ניכר כי ב"כ המשיב, עו"ד *** , ניסתה
2 לחלץ מהמומחה אישורים להנחות שונות כך שיעלו בקנה אחד עם גרסת המשיב שלא
3 הוכחה בדבר. ראו בנדון חקירת המומחה מיום *** , עמוד 53 שורות 23-25 :
4 "ש- כך כתבת, זאת אומרת שאין מצב בלבולי ואין ירידה קוגנטיבית מהצוואה מה-***"
5 ת- לא, זה לא אמרתי, אני אומר שאין זה בחומר הרפואי"
6 107.המומחה נשאל עוד אודות מצבה הרפואי של המנוחה בתקופה שלאחר עריכת הצוואה
7 אולם לא מצאתי להרחיב בנדון מקום בו יש לבחון את כשירותה של המנוחה במועד עריכת
8 הצוואה. הא ותו לא.
9 108.למעלה מן הצורך ועל מנת להסיר ספק יצוין כי אין חולק כי לקראת ימיה האחרונים מצבה
10 הרפואי של המנוחה התדרדר באופן משמעותי ואף נדרשו להגביר את מינון התרופות
11 הקשות שניתנו לה.
12 109.המומחה הוסיף בחקירתו כי "המדובר באישה בת 90 עם מחלות רבות בעיקר פרקינסון,
13 ירידה קוגנטיבית קלה בינונית...ומה שקרה באוגוסט *** הובחנה (הובחנה-צ"ל) גם
14 כלוקה בסרטן של הלב לב כן, בוודאי, מדובר באישה שהייתה עוד קודם עם תפקוד סיעודי
15 מטפלת אחת" (עמוד 56, שורות 11-14).
16 110.המבקש מסתמך בסיכומיו על כך שהמומחה קבע שב-*** הייתה המנוחה כשירה לערוך
17 צוואה ומכאן מסיק כי מקום בו אין רשומה המעידה על ירידה קוגנטיבית הרי שניתן
18 להניח כי גם ב-*** הייתה המנוחה כשירה לצוות.
19 111.לא ניתן להתעלם מכך שהמבקש בעצמו מאשר את הקביעה כי המנוחה הייתה כשירה
20 לצוות ביום *** אולם לא מצאתי לקבל גרסתו של המבקש כי יש בקביעה זו ללמד כי
21 המנוחה בהכרח הייתה כשירה לצוות ביום ***.
22 112.למעשה, ישנו תיעוד מה-***, ארבעה ימים טרם חתימת צוואת המחלוקת, במסגרתו צוין כי
23 נערך ביקור רופא מטעם "****" והביקור נערך "בנוכחות המטפלת ושיחה עם הבת ***" ולא
24 צוין דבר באשר לשיחה שנוהלה עם המנוחה. יש בכך לחזק באופן משמעותי את גרסת
25 המתנגד לפיו מצבה של המנוחה החרף לאחר שחרורה מאשפוז השני ביום *** , עד אשר
26 לא ניתן היה לנהל עמה שיחה.
27 113.אין בעובדה שצוין בסיכומי הביקור מיום *** , *** , ומיום *** כי המנוחה "בהכרה" או
28 "ערנית" ללמד על כשירותה לצוות או על מצבה הקוגניטיבי. דווקא בעובדה שבכל אחד
29 מהביקורים, השיחה התקיימה עם המטפלת (או המטפלות) או עם *** , יש לקעקע את טענת
30 המבקש לפיה המנוחה תקשרה והבינה היטב את מצבה שכן אם כך היו פני הדברים, הרי
31 שהשיחה הייתה מתקיימת מול המנוחה. ולא היא.
32 114.המומחה אישר כי חרף הירידה הקוגניטיבית, המנוחה הייתה כשירה ביום *** (עמוד 59
33 שורות 7-11) . ב"כ המבקש שוב ניסתה לחלץ מהמומחה הצהרות שיעלו בקנה אחד עם
34 גרסתו , אולם המומחה עמד איתן בתשובותיו ואף חיזק את גרסת המתנגד (עמוד 59 שורות
35 20-25, עמוד 60 שורות 1-23) :

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

1 "ש-...כשאתה בעצם מסכם את העניין של ה-*** ואתה כותב שבעצם אתה מעריך שלא
2 ניתן שלילה שאותה מנוחה מסוגלת להבחין בטבעה (טיבה-צ"ל) של צוואה זאת אומרת
3 שמכיוון שאין הבדל בין המצב הקוגנטיבי שלה בין ה-*** ל-20, ואין מצב שיכול להשפיע
4 על בלבול, לא מצאת בלבול, זאת אומר שצוואה כזו יכולה להיות כשרה לכל דבר.
5 ת- שוב, אני אמרתי שאין לי שום דבר שיכול לשלול את זה, אבל כתבתי מספר דברים
6 שהם היו חשובים לאותה עת
7 (...)
8 יש מספר דברים שהם מאוד חשובים, דבר ראשון הייתה החמרה בין התקופה של *** ועד
9 ה-*** הייתה החמרה משמעותית במצבה של המנוחה גם בנושא הסיעודי עובדה שהיא
10 נזקקה ל-2 מטפלות סיעודיות אני חושבת שבעצם אומרת את הדבר הזה. דבר השני
11 הנושא של התחלה של טיפול... המנוחה התחילה לקבל את הטיפול הזה ב-*** לחודש, ***
12 וזה אומר יומיים לפני חתימת הצוואה, הערכה היא שבאותה התחלת טיפול עלולה להיות
13 יותר, עלולים להיות יותר תופעות לוואי עכב התחלת טיפול, וזו הסיבה שגם כתבתי
14 בסוף...קוגנטיבית גם שמחלת הפרקינסון שאומנם אין ברשימה הרפואית דבר שבאמת
15 שינה את שני הדברים האלה, אולם שני המחלות האלה כאשר יש מן מצב של תופעות
16 לוואי, זה עלול לגרום למצב של ירידה נוספת, מצב של קושי, של ירידה בריכוז יותר,
17 ישנוניות, מצבים מן אלה..."
18 115. לשאלה כיצד הדבר עולה קנה אחד עם הרשומה הרפואית מיום *** בה צוין שהמנוחה
19 ערנית השיב באופן המניח את הדעת "נכון. כיוון שישנוניות בדרך כלל קורה בימים
20 הראשונים של הטיפול ולאחר מכן יש סגילות (סבילות-צ"ל) של הגוף שהוא אחר כך לאט
21 לאט הוא מתרגל לדבר" (עמוד 61, שורות 1-2).
22 116. על אף שישנו רישום המתעד כי ביום *** החליפו למנוחה את התרופות לנוכח החמרה
23 בכאבים ורישום נוסף המלמד על מרשם שנקנה ביום *** ב"מרפאה מיוחדת ב***", וכאשר
24 השכל הישר מלמד כי בנסיבות בהן המנוחה סבלה מכאבים קשים ביותר אין כל סיבה
25 שישתהו במתן התרופות לאחר ה-***, נתלה המבקש בכך שאין נתון מדויק המלמד מתי
26 בפועל נטלה המנוחה את התרופות כדי לנסות ולחזק גרסתו לפיה המנוחה לא קיבלה את
27 אותן תרופות טרם חתימת הצוואה ולכן לא סבלה מתופעות הלוואי אותן ציין המומחה.
28 117. גרסה זו אינה מתקבלת על הדעת! יש להניח שהמנוחה קיבלה את התרופות מיד עם
29 רכישתן. אין כל סיבה להשתהות במתן התרופות כאשר המנוחה סובלת מכאבים בלתי
30 נסבלים בגופה.
31 118. לא זו בלבד, המבקש טוען בסעיפים 79-80 לסיכומיו כי "המתנגד מנסה להטעות בכל
32 הקשור לתאריך בו התחילו לקחת את התרופות" וכי "לא הוכח כי המנוחה אכן החלה לקבל
33 את התרופה" אולם כמאמר בפתגם הידוע- "הפוסל- במומו פוסל". אין כל ראיה שתלמד
34 שהמנוחה לא קיבלה את התרופה קודם ליום *** ודווקא הנסיבות כולן תומכות במסקנה
35 לפיה המנוחה קיבלה את התרופות האמורות קודם.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

119. ראשית וכאמור לעיל, אין כל סיבה שישתהו במתן התרופה לנוכח הכאבים מהם סבלה המנוחה. שנית, ישנן עדויות כדוגמת עדותה של המטפלת *** אודותיה נרחיב בהמשך, מהן ניתן ללמוד כי המנוחה סבלה מתופעות הלוואי (ישנוניות, עייפות וירידה בהכרה) במועד עריכת הצוואה כך שעדותה מתיישבת עם הסבריו של המומחה לפיו בסמוך לנטילת התרופות תופעות הלוואי קשות יותר וזאת עד להסתגלות הגוף.
120. לשאלתה ההיפותטית של ב"כ המבקש, "אם הייתה לך עדות של מישהו שפגש במנוחה, והתרשם ממנה שהיא ערנית ביום עריכת הצוואה בדיוק כמו שכתוב ב-*** האם היית משנה חוות דעתך?" השיב המומחה כדלקמן:
- "לא, לא הייתי משנה, כיון שאני חושב שאותה ערנית אינה אומרת דבר באשר למצב הקוגניטיבי באותו זמן, יכול להיות שאותה ערנית לא חייבת להיות כזאת שגם נותנת לה את הכשרות... במילים אחרות מה אני אומר אני חושב שהיא הייתה צריכה להבדק על ידי רופא טרם החתימה, אבל אני חושב שערנות לכשעצמה אינה אומרת דבר, אם היינו אומרים תקשיב במקרה עשינו גם מבחן מיני מנטל אז הייתי מסתכל אומר אוקי. היא יודעת היא מתמצאת, וכו', אז זה משהו אחר" (עמוד 62 שורות 25-26, עמוד 63 שורות 1-9).
121. צא ולמד. אף לדידו של המומחה, הקביעה שהמנוחה הייתה ערנית אין בה להשליך על מידת כשירותה הקוגניטיבית של המנוחה לצוות ולשאלת ביהמ"ש "ערנות אינה אומרת קוגניציה מלאה וטובה" השיב המומחה "לא בהכרח". (עמוד 63, שורות 14-15).
122. לשאלת ב"כ המתנגד האם עומד מאחורי חוות דעתו השיב המומחה בחיוב (עמוד 63 שורות 23-26).
123. המומחה הסביר בחקירתו מהן התרופות אותן נטלה המנוחה והסביר שהן התרופה מסוג "פנטה" והן "אוקסיקוד" הן סוג מסוים של מורפיום (עמוד 68, שורות 24-26) ואישר כי כל הטיפול נועד למעשה להקל על המנוחה את כאביה באמצעות משככי כאבים מאחר והרופאים לא מצאו דרך לטפל במנוחה (עמוד 69, שורות 18-25).
124. בעניין זה יצוין כי לא מצאתי נפקות למחלוקת בין ב"כ המתנגד למומחה באשר למועד בו החלה המנוחה לקבל את הטיפול באמצעות המדבקות; האם ב-*** או ב-*** שכן שני המועדים ממילא קודמים למועד חתימת הצוואה כך שכך או אחרת, יש להניח שהתרופות השפיעו על כשירותה של המנוחה במועד חתימת הצוואה.
125. עוד הסביר המומחה כי המורפיום עלול לגרום לעצירות, בחילות ושלשולים וכן לירידה בעירנות וישנוניות (עמוד 71, שורות 23-26) ולשאלת ב"כ המתנגד האם מורפיום יכול לפגוע בשיקול הדעת של האדם השיב המומחה בחיוב (עמוד 72, שורות 1-3) וכן השיב בחיוב לשאלה האם התרופות (מורפיום ואוקסיקוד) עלולות לגרום לבלבול ולדילריום השיב המומחה בחיוב (עמוד 83, שורות 19-20).
126. לא זו בלבד, אלא לשאלת ב"כ המתנגד, האם לנוכח מצבה של המנוחה, בידיעה שאלו ימיה האחרונים, בשילוב התרופות שנטלה, האם האמור לעיל יכול היה לפגוע במצבה

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

1 הקוגנטיבי, השיב המומחה "לגבי הנושא הזה של ירידה קוגנטיבית ועניתי על זה כבר, אני
 2 חושב שיש אפשרות כזאת וכך כתבתי גם לבית המשפט" (עמוד 77 שורות 13-2).
 3 127. בסיום חקירתו נשאל המומחה מה ניתן ללמוד בכך שבהתאם לעדותה של המטפלת המנוחה
 4 אמרה שהיא רוצה "הביתה הביתה" כאשר היא למעשה נמצאת בביתה והשיב כי ניתן
 5 ללמוד מכך על "ירידה קוגנטיבית" (עמוד 84 שורות 26-23).
 6 128. מכל האמור לעיל ניתן ללמוד כי אף לדידו של המומחה ישנו ספק רב בשאלת כשירותה של
 7 המנוחה לצוות במועד עריכת הצוואה כאשר העדויות הנוספות שנשמעו בפניי חיזקו וביססו
 8 את טענת המתנגד להיעדר כשירות של המנוחה לצוות במועד חתימת הצוואה.

עדותו של ד"ר ***

9
 10 129. המבקש מצדו נתלה בעדותו של ד"ר *** כעדות נוספת לכשירותה של המנוחה אולם לא
 11 מצאתי כי יש בעדותו לקעקע את גרסת המתנגד. ההפך הוא הנכון.
 12 130. במהלך חודש אוקטובר לקח המבקש את המנוחה לד"ר פריד*** הומאופת, על מנת לנסות
 13 להקל על מצבה באמצעות טיפול הומאופתי תומך. לטענתו, ד"ר *** התרשם מצלילות דעתה
 14 של המנוחה וזאת לאחר שקיבל ממנה מידע אודות מצבה ונענה לכל שאלה ששאל.
 15 131. על אף ניסיונו של המשיב להיבנות מתמלול הקלטת המפגש שקיים עם ד"ר *** לאחר
 16 פטירת המנוחה כעדות לצלילות דעתה של המנוחה (ראו נספח ה לתצהיר המשיב), ניסיונו זה
 17 לא צלח כלל ועיקר!
 18 ראשית, אין התמלול מהווה חוות דעת רפואית; שנית, ד"ר *** אינו מומחה
 19 לפסיכוגריאטריה ולא נדרש במסגרת הביקור של המבקש עם המנוחה לאבחן את כשירות
 20 ו/או צלילות דעתה; שלישית ולמעלה מן הצורך, כשירותה של המנוחה נבחנת נכון למועד
 21 עריכת הצוואה ולא לאחריה. ודוק. אף בהתאם לחקירת המומחה (ד"ר ***), מצבה הכללי
 22 של המנוחה הוא "נקודתי" (עמוד 56, שורות 19-16), קרי, ישנם רגעים שהייתה רגועה
 23 ונינוחה ורגעים שלהיפך.
 24 למעלה מכל האמור לעיל, חקירתו של ד"ר *** בפניי ביום *** מלמדת כי ההיפך הוא הנכון.
 25 132. ד"ר *** נשאל האם התרשם מצלילות דעתה של המנוחה וביקש להסביר כי הוא "רופא
 26 כללי, לא רופא מומחה" וכי המבקש והמנוחה הגיעו אליו לצורך קבלת "טיפול הומאופטי
 27 תומך בהקלת סבל" (עמוד 66, שורות 24-21). כן הוסיף כי המנוחה "הייתה במצב לא טוב,
 28 היא הייתה מאוד חלשה מאוד מותשת (...). היא הקיאה בחדר המתנה (...). בשלב מסוים
 29 היא ביקשה לצאת החוצה כי היא הייתה צריכה לשלשל ויותר עד כמה שאני זוכר היא לא
 30 נכנסה לחדר הפגישה, בסדר? כי היא באמת לא הייתה במצב טוב" (עמוד 67, שורות 16-7).
 31 133. ד"ר *** מצא לנכון להדגיש כי "המפגש הוא בין תהליך אבחוני, אין בו תהליך של
 32 בדיקה פיזית או קוגנטיבית, ולכן שאכן הדברים נאמרו על ידי בשיחה שהוקלטה ללא
 33 ידיעתי, אני רוצה להכניס אותם למסגרת ההתייחסות כפי שאני רואה אותם.." (עמוד 67
 34 שורות 6-3).

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1 באשר לשיחה במסגרתה טען שהמנוחה הייתה צלולה הסביר כי "וכשאני התייחסתי
2 בשיחה הזאת לקורנתית (קוהרנטית-צ"ל) וצלולה התייחסתי זה שהיא אכן ענתה
3 לשאלות שלי וקיבלתי ממנה מידע, אני לא יכול לקמט (לכמת –צ"ל) את כמות המידע
4 שקיבלתי ממנה כי אני גם קיבלתי *** מידע וגם מהפיליפינית מידע" (עמוד 67, שורות
5 (21-25
- 6 עוד הוסיף, כי לא הבין מדוע המבקש שואל אותו כל כך הרבה פעמים אם המנוחה הייתה
7 צלולה וקוהרנטית ומדוע ביקש לדבר אתו בבהילות. ד"ר *** ציין כי מבחינתו היה זה מפגש
8 ואוריינטציה ניחומית (עמוד 68, שורות 6-16) וכי "הלך הרוח שבו נאמרו הדברים מבחינתי
9 זה היה שיחת ניחום של בנאדם" (עמוד 70, שורות 12-13). עוד הדגיש כי סירב לחתום על
10 תצהיר לב"כ המבקש, משום שלדבריו הוא אינו רופא מומחה ולא ערך לה את הבדיקות
11 הנדרשות (עמוד 68, שורות 20-24).
- 12 ד"ר *** חזר בו מדבריו בהקלטה והשיב כי אינו זוכר אם המנוחה התעניינה בטיפול (עמוד
13 69, שורות 10-16) וכי אינו עומד מאה אחוז מאחורי הקביעה שהמנוחה הייתה צלולה (עמוד
14 71 שורה 7).
- 15 ד"ר *** ציין כי הובא לידיעתו שהמנוחה מקבלת מדבקות מורפיום ולא ידע שמקבלת
16 אוקסיקוד (עמוד 80, שורות 6-13).
- 17 לקראת סיום חקירתו הונחו בפני ד"ר *** תמונות של המנוחה מחודש לפני הביקור, אולם
18 ד"ר *** ציין כי אינו זוכר תווי פנים אולם זוכר "אישה יושבת בכיסא גלגלים, מבוגרת,
19 מכונסת וסובלת" (עמוד 83, שורות 8-11) וביקש להסביר כי "יש הבדל בין צלילות לבין
20 הגדרת רפואית למה זה צלול וקורנתית (קוהרנטית-צ"ל) וכו' וכו' שזה מחייב בדיקה
21 ומומחיות, לבין זה שאני מדבר מחליף כמה מילים עם הבנאדם" (עמוד 84, שורות 17-20).
- 22 לאמור יש להוסיף את תכתובת הדואר האלקטרוני בין ד"ר *** לעו"ד *** שהוגשה לתיק
23 (ראו מוצג ת/9) ממנה עולה כי ד"ר *** "הזדעזע" לגלות שפגישתו עם המבקש, אותה הגדיר
24 כפגישת ניחומים, הוקלטה ללא ידיעתו. ד"ר *** הדגיש כי אינו רואה בדברים שנאמרו על
25 ידו בגדר "הצהרה" וכי הפגישה לא עסקה בנושא צלילות דעתה של המנוחה ולא נערכה ולו
26 בדיקה מינימלית בנדון.
- 27 מכל האמור, ניסיונו של המבקש להיתלות בעדותו של ד"ר *** לא צלח ועדותו אף ביססה
28 וחיזקה את גרסת המתנגד דווקא.
- 29 לאמור יש להוסיף את העדויות הנוספות שנשמעו בפניי אודות מצבה של המנוחה במועד,
30 או בסמוך למועד חתימת הצוואה.
- 31 עדות המטפלת, ***
- 32 המטפלת נחקרה בפניי כאמור ביום *** ומעדותה עולה כי במועד עריכת הצוואה המנוחה
33 הייתה תחת השפעת מורפיום וישנה (עמוד 9, שורות 25-29). לדבריה גם לפני שעורכי הדין
34 *** הגיעו וגם לאחר מכן המנוחה ישנה (עמוד 9, שורות 33-34), "בכסא, בסלון, ישנה,

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

1 **יושבת בכיסא וישנה** (עמוד 16, שורות 18-19). עוד הוסיפה כי **"אחרי המורפיום והניתוח**
2 **היא הרבה ישנה**" (עמוד 19, שורות 1-2).
3 143. המטפלת נשאלה האם כשעורכי הדין הגיעו המנוחה התלבשה והתאפרה והשיבה בשלילה
4 (עמוד 17 שורות 5-8) והוסיפה **"לא. כלום לא. לא עשתה כלום. היא יושבת ככה (העדה**
5 **מטה את גופה לאחור**" (עמוד 17, שורה 9).
6 144. באשר לטענת המשיב לפיו המנוחה ביקשה משקפיים (על מנת לקרוא את הצוואה לדידו)
7 הרי שטענה זו נדחת לנוכח עדותה של המטפלת לפיה **"עו"ד ביקש משקפיים, היא לא**
8 **אמרה לי משקפיים**" (עמוד 18, שורות 29-31).
9 145. זאת ועוד. לטענת המטפלת המנוחה **"כל הזמן אמרה הביתה"** גם כשהיו בבית (עמוד 20,
10 שורות 9-14) כאשר בהתאם לעדותו של המומחה, ד"ר ***, יש בכך להעיד על ירידה
11 קוגניטיבית (חקירת המומחה, עמוד 84, שורות 23-26).

12

13

14

גב' *, גב' ***, ומר *****

15 146. **גב' ***** סיפרה בתצהירה מיום *** כי בימים שלאחר שחרורה מבית החולים ביום *** סבלה
16 המנוחה מכאבי תופת, מצבה התדרדר בצורה דרסטית, היא הקיאה המון ולא אכלה,
17 דיבורה היה קטוע וניסיונותיה להשלים משפט נקטעו, משום שנרדמה או ששכחה מה
18 שרצתה לומר.
19 147. עוד ציינה כי פגשה במנוחה בימים *** והמנוחה הייתה ישנונית מאוד ומנותקת
20 מהמציאות, מסוממת מתרופות, אפאתית, סבלה מכאבים ובקושי הצליחה להוציא מילה
21 מהפה (ראו סעיפים 12-14 לתצהיר). העדה הצהירה על פגישתה עם המנוחה במועדים לעיל
22 גם בחקירתה מיום *** (עמוד 256, שורות 20-22).
23 148. כך גם נכדתה של המנוחה, **גב' *****, סיפרה בחקירתה אודות מצבה הקשה של המנוחה עת
24 ביקרה אותה ב-*** (ראו עמודים 273-274) כאשר מוסיפה שבחודש אוקטובר המנוחה לא
25 ידעה להשיב לעניין ואף הייתה נרדמת באמצע (עמוד 274, שורות 21-23). לדבריה, עולה
26 ספק ביכולתה של המנוחה לחתום על הצוואה מקום בו לא יכלה **"להרים כפית לקחת**
27 **יוגורט"** (עמוד 275, שורה 22).
28 149. מר ***, בנו של המתנגד ונכדה של המנוחה הגיש תצהיר מטעמו, במסגרתו תיאר את מצבה
29 הקשה של סבתו עת הגיע לבקרה עם רעייתו ביום ***. לדבריו, המנוחה לא תקשרה ולא
30 הגיבה וכששאל את המטפלת לפשר הסיבה, זו השיבה לו, שנתנה לה מדבקה (מורפיום)
31 והיא לא מבינה דבר. עוד הוסיף כי המנוחה נראתה **"שבר כלי, חולה מאוד, לא בהכרה,**
32 **ישנונית, אפתית, ופשוט נראית כמו "מומיה", כמו גוף בשר שיצאה ממנו הנשמה**" סעיף
33 14 לתצהיר).

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

1 150. ביום *** נחקר העד אודות תצהירו והלה חזר על גרסתו אחת לאחת וציין בצער כי כשביקר
2 את סבתו ביום *** המנוחה "ישבה גמורה, אין בה רוח חיים חוץ מזה שהיא באמת חיה לא
3 היה נראה" (עמוד 298, שורה 25).
4 151. מצאתי את עדותו של *** כמהימנה, קוהרנטית וניכר היה שדבריו יוצאים מן הלב.

גב' ***

5 152. בחקירתה של גב' *** מיום *** בתה של המנוחה, הוצגו בפניה תמונות המנוחה שצולמו ב***
6 (ראו מוצגים ת/2-ת/6), זו הזדעזעה והתקשתה לצפות בהן (ראו פרוטוקול מיום 10.5.21,
7 עמוד 67, שורות 2-8). *** נשאלה האם ראתה את אמה במצבה הקשה והשיבה בחיוב (עמוד
8 69, שורות 17-18). לא זו בלבד, *** הודתה שאמה הייתה על ערש דווי (עמוד 66, שורות 19-
9 20).

10 153. לשאלת ב"כ המתנגד השיבה *** , כי אינה יודעת אילו תרופות נטלה אמה , כאשר תשובתה
11 זו תמוהה בהחלט לנוכח הצהרתה לפיה הייתה מעורה בכל הנוגע לאמה ודאגה לכל צרכיה.
12 154. בנוסף לאמור לעיל, אין מחלוקת שהמנוחה לא נבדקה על ידי רופא פסיכוגריאטר טרם
13 חתימת הצוואה, כפי שהיה מצופה וכפי שנעשה טרם חתימת הצוואה הקודמת מיום ***
14 (ראו נספח 8, חוות דעתו של הפסיכוגריאטר ד"ר *** מיום ***).

15 155. כשנשאלה האם יודעת מדוע לא נבדקה המנוחה טרם חתימת הצוואה השיבה בשלילה
16 (עמוד 83, שורות 26-28).

17 156. ממסמכי *** שנשלחו לעו"ד *** ולעו"ד *** ביום *** עולה כי ביום *** נערך ביקור בית
18 בנוכחות *** כאשר השיחה התקיימה מול *** והמטפלת. מסיכום הביקור עולה כי כבר ביום
19 *** הייתה המנוחה מטופלת בתרופות "פנטה" ו"אוקסיקוד" (ראו נספח ט לתצהיר
20 המשיב).
21

עדויות עו"ד *** ועו"ד ***

22 157. ראשית יובהר כי אין בעדויות עורכי הצוואה, עו"ד *** ועו"ד *** להוות אסמכתה
23 לכשירותה של המנוחה לצוות באותה העת.

24 158. עו"ד *** הודה בחקירתו מיום *** כי לא שוחח עם המנוחה טרם הגיע לביתה עם הצוואה

מוכנה ומודפסת.

25 159. כפי העולה מעדותו, *** פנתה אליו במוצאי השבת ביום *** (עמוד 128, ,
26 שורות 16-19) וביקשה ממנו להכין צוואה לאמה לפיה מצווה רכושה לשלושת ילדיה
27 בחלקים שווים.

28 160. למותר לציין כי בין *** ועו"ד *** יחסים "קרובים" כהגדרתו (עמוד 128, שורה 19) וזאת
29 לנוכח היכרותם רבת השנים החל משנות ה-90 ועבודתו עם חברת " *** " שבבעלות משפחתה
30 של ***.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1 161. עו"ד *** הודה בכנות כי לא ידע בגין מה הייתה מאושפזת המנוחה, ממה סבלה ומהו גילה
2 (עמוד 129, שורות 6-12). **כן הודה כי לא שוחח עם המנוחה וכי הגיע עם צוואה מודפסת**
3 **ומוכנה בהתאם להוראות שקיבל מ***** (עמוד 129, שורות 13-20).
- 4 162. כמו גם לא ידע שהמנוחה מטופלת במדבקות מורפיום ומה השפעתן על המנוחה ואף הודה
5 כי למרות שנאמר לו כבר במוצאי השבת, על ידי ידי ***, שהמנוחה הייתה מאושפזת, לא טרח
6 לשאול את המנוחה לגילה, מדוע אושפזה וממה סובלת. (עמוד 130)
- 7 163. עו"ד *** נשאל האם בדיעבד היה מזמין רופא פסיכו-גריאטר והשיב "לא יודע, אולי" (עמוד
8 131, שורות 21-22) וכן השיב תשובה דומה כשנשאל האם היה משנה התנהלותו ככל שהיו
9 מונח בפניו מלוא המידע הרפואי אודות המנוחה (עמוד 132, שורות 4-8).
- 10 164. **הוכח בפניי כי עו"ד *** לא בירר רצונה של המנוחה טרם ערך את הצוואה והגיע לביתה**
11 **עם הצוואה המודפסת והמוכנה וכן לא עמד על מצבה הרפואי.**
- 12 165. לדבריו "מכיוון שהוראות הצוואה היו כל כך פשוטות, בסיסיות והגיוניות שלא חשבתי
13 שאני צריך לעשות משהו אחד חוץ מאשר שכשאני מגיע אל המצווה אני מסביר לה בדיוק
14 על מה מדובר, אני שומע מה היא אומרת, אני מתרשם אם היא מבינה מה שהיא אומרת,
15 אם זה רציני והכל" (עמוד 133, שורות 26-28, עמוד 134, שורה 1).
- 16 166. תשובתו של עו"ד *** אינה מניחה את הדעת בלשון המעטה ורק מחזקת את גרסת המתנגד
17 לפיה עולה ספק גדול ועננה סביב שאלת כשירותה של המנוחה במועד חתימת הצוואה, שכן
18 אחרת, בוודאי שהייתה נערכת בין השניים שיחה טרם עריכת הצוואה על מנת לברר את
19 רצונה. ראו עמוד 34 שורה 27: "לא, אתה צודק, לפני שהדפסתי לא ביררתי את רצונו"
20 (עמוד 134, שורה 27) ובוודאי שלא מתקבל על הדעת שצוואת המנוחה הוכנה בהתאם
21 להוראות שנתנה בתה של המצווה ולא המצווה עצמה!
- 22 167. בפני עו"ד *** הוצגו תמונות המנוחה מהתאריכים *** והלה אישר שהמנוחה לא נראית
23 במצב טוב אלא שלטענתו, "במצביאות ראיתי אישה צלולה לחלוטין (...). מטופחת, לבושה,
24 ישובה" (עמוד 136, שורות 8-10). ברם, עדותו זו עומדת בניגוד מוחלט לעדותה של
25 המטפלת, ***, שסיפרה בחקירה כי המנוחה ישנה בזמן שהגיעו עורכי הדין (ראו עמוד 16
26 שורה 18) וכי אחרי האשפוז השני, המנוחה לא דאגה להתאפר כמנהגה אלא "לא עשתה
27 כלום, היא רק שכבה ככה (מטה את גופה לאחור)" (עמוד 17, שורות 30-31) וכי היא לא
28 התלבשה במיוחד (עמוד 18, שורה 23).
- 29 168. עו"ד *** אישר כי המנוחה לא סיפרה שיש לה צוואות קודמות ולא נימקה מדוע מבקשת
30 לשנות צוואתה (עמוד 142, שורות 3-13). למעשה, עו"ד *** מודה כי כלל לא ידע שהמנוחה
31 ערכה בחייה צוואות קודמות. כך גם אישר כי לא ידע על היחסים בין בני המשפחה.
- 32 169. מצאתי את עדותה של *** עדיפה על פני עדותו של עו"ד *** בנדון. התרשמתי כי *** העידה
33 בפניי באופן קוהרנטי וברור ולא נטען כי ל*** ישנו אינטרס כלשהו בנדון. לעומת זאת, עו"ד
34 *** הגיע מטעמה של *** כחבר קרוב מזה עשרות שנים ואף עובד עמה בעסק שבבעלותה. לא
35 ניתן לקבוע באופן חד משמעי כי עדותו נקייה מכל אינטרס או מניע זר.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

170. עו"ד *** גם כן אישר בחקירתו כי לא ידע שהמנוחה נוטלת תרופות כלשהן ומהו מצבה הרפואי. כשהוצגו בפניו תמונות המנוחה שצולמו באותם ימים, אישר כי אכן זו היא (עמוד 193, שורות 8-18).
171. בדומה לעו"ד *** , אישר עו"ד *** כי לא קיבלו כל מידע מהמנוחה אודות מערכת היחסים עם ילדיה ואף לא סיפרה דבר אודות רכושה (עמוד 198, שורות 15-28). כמו כן אישר כי לא סיפרה שערכה צוואות קודמות וכי לא ידע ששבועיים קודם לכן ערכה צוואה אצל עו"ד *** (עמוד 199, שורות 14-19; עמוד 229, שורה 16). לא זו בלבד אלא שעו"ד *** לא זכר האם המנוחה הציגה בפניו את תעודת הזהות שלה (עמוד 229, שורה 9).
172. בניגוד לטענת עו"ד *** , עו"ד *** השיב כי ידע שהמנוחה אושפזה מספר ימים קודם למועד חתימת הצוואה בבית חולים (עמוד 201 שורות 16-26) וכי המנוחה סיפרה להם שהיא חולה בסרטן (עמוד 202, שורות 3-6) אלא מאי. עדותו זו עומדת בניגוד מוחלט להצהרתה של *** בדיון לפיה מעולם לא סיפרו למנוחה שהיא חולה בסרטן (עמוד 37, שורות 18-27).
173. כך גם עדותן של האחיות מביה"ח *** , "גב' *** וגב' *** מיום *** לא סייעה לביסוס גרסת המבקש, שכן אלו לא פגשו במנוחה החל ממועד שחרורה מבית החולים ביום *** (עמוד 95, שורות 6-10).
174. גב' *** השיבה בחקירתה כי המנוחה לא הייתה עצמאית והייתה זקוקה לעזרה כבר במועד אשפוזיה (עמוד 95, שורות 19-25).
175. גב' *** ציינה בחקירתה כי מעולם לא נדרשה לתת תצהיר בעניינו של חולה וזוהי הפעם הראשונה שנדרשה לעשות כן (עמוד 99, שורות 7-12). לדבריה, ב"כ המבקש, עו"ד *** , פנתה אליה באופן אישי בבקשה לתת תצהיר (עמוד 100, שורות 8-11).
176. המסקנה המתקבלת מעדותן של אחיות ביה"ח *** " היא שאין בעדותן לסייע למבקש בהוכחת גרסתו שכן אלו לא פגשו במנוחה כלל בימים שקדמו לעריכת הצוואה וגב' *** אף לא פגשה בה מאשפוזיה הראשון בחודש אוגוסט לאחר הניתוח שעברה המנוחה בכיס המרה (עמוד 107 שורות 9-11).
177. מתוך הראיות שהונחו בפניי עולה כי המנוחה בסמוך לעריכת הצוואה וחתימתה לא ידעה כלל על מה חותמת, טופלה במורפיום ומצבה היה ירוד עד מאוד, כך שהיתה ישובה או שוכבת ישנה, ללא כל פעילות ...
178. סעיף 26 לחוק הירושה, תשכ"ה-1965 קובע כי צוואה "שנעשתה בשעה שהמצווה לא ידע להבחין בטיבה של הצוואה – בטלה".
179. המועד הרלוונטי לשאלת כשירותו של אדם לצוות הינו מועד עריכת הצוואה ועל כן צוואה שנערכה במועד בו המנוח היה כשיר לצוות תהא תקפה גם אם מצבו היה שונה לפני עריכת הצוואה או לאחר מכן (ראה ע"א 851/79, 160/80 בנדל נ' בנדל פ"ד לה (3), 101).
180. לאחר בחינת מכלול הנסיבות שהונחו בפניי וכן הנתונים העובדתיים, לנוכח ההחמרה העקבית במצבה הרפואי של המנוחה החל ממועד שחרורה מבית החולים ביום *** ועד ליום פטירתה ובשים לב למסקנת המומחה ולהסתייגויותיו הן בחוות הדעת שהוגשה

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1 מטעמו והן בחקירתו בפניי, הגעתי לכלל מסקנה כי המנוחה לא הייתה כשירה לחתום על
2 הצוואה במועד בו נחתמה.
- 3 181. ערה אני לפסיקה הנוטה לעתים להעדיף עדות של עורך דין שערך את הצוואה על פני חוות
4 דעת מומחה (ת"ע 35012-11-18 י.פ. נ' א.נ., פורסם בנבו, 14.12.20) אולם מנגד קיימת גישה
5 לפיה מקום בו קיימת סתירה בין עדות המומחה הרפואי לבין עדות עורך הצוואה, הרי
6 שבשאלת כשרות המצווה, יש לתן עדיפות למומחה הרפואי (ראו תמ"ש 52921-12-11,
7 פורסם בנבו, 11.3.15).
- 8 182. על מנת שמסקנת המומחה תדחה מפני עד לעריכת הצוואה, עדותו של העד צריכה להיות
9 למצער ברורה, חד משמעית ומשכנעת כאשר בנדון, לא מצאתי כי עדותם של עדי הצוואה
10 התאפינה בתכונות אלו ועדותם לא נמצאה בעיניי כמשכנעת.
- 11 183. ראשית, הצוואה נערכה לאחר שהמידע אודות תוכנה נמסר לעו"ד *** מבתה של המנוחה
12 ולמעשה, עד למועד בו התייצב בפתח ביתה של המנוחה עם הצוואה, מעולם לא בירר
13 רצונה; עו"ד *** השיב בחקירתו כי כלל לא ידע אודות מצבה הרפואי הקשה של המנוחה
14 לרבות התרופות אותן נוטלת והשפעתן על צלילותה; עדי הצוואה לא קיבלו כל מידע
15 מהמנוחה אודות מצבה הרפואי, גילה, מערכות היחסים במשפחתה, האם ערכה צוואות
16 קודמות ומדוע מבקשת לצוות כפי שביקשה לכאורה. לא זו בלבד אלא שעו"ד *** כלל לא
17 סבר שראוי לקבל חוות דעת רפואית אודות כשירותה של המנוחה וזאת למרות מצבה
18 הקשה אליו נחשף עת הגיע לביתה וכפי שעולה מעדותם של כלל העדים.
- 19 184. במצב דברים זה, לא ניתן להעדיף את עדות עדי הצוואה על פני זו של המומחה.
- 20 185. שוכנעתי כי במועד חתימת הצוואה, המנוחה לא הייתה במצב להבחין בטיבה של צוואה
21 שכן זו הייתה במצב רפואי קשה, על ערש דווי ממש, מטופלת במסגרת הוספיס בית בסיוע
22 שתי מטפלות סביב השעון כאשר גופה תחת השפעת משככי כאבים ותרופות קשות ביותר
23 אשר גרמו לה לחוסר יכולת לתקשר באופן מוחלט, לישנוניות וחוסר מודעות לסביבתה.
- 24 186. עדי הצוואה העידו בחקירתם כי לא נמסר להם כל מידע אודות היקף רכושה של המנוחה
25 (בניגוד לצוואות הקודמות בהן פורט רכושה) וכן לא ניתן הסבר מטעמה לצוואה.
- 26 187. גם המבקש אישר בחקירתו כי התמונות של המנוחה (מוצגים ת/2- ת/6) צולמו "באותם
27 ימים" בסמוך למועד בו נערכה הצוואה (עמוד 121, שורות 18-20). בנסיבות בהן הוכח בפניי
28 כי מצבה של המנוחה הוחמר ממועד שחרורה מ"***" ביום *** ועד למועד פטירתה, כאשר
29 נדרשה ליטול תרופות חזקות שהשפיעו על צלילות דעתה וערנותה, הרי שיש יסוד למעלה
30 מסביר להניח שזהו היה מצבה גם במועד עריכת הצוואה אף מבלי שהנוחה בפניי תמונה
31 מבוקרו של אותו מועד.
- 32 188. בנסיבות המפורטות לעיל, מצאתי לקבל עמדת המתנגד ולקבוע כי המנוחה לא הייתה
33 כשירה לצוות ביום ***.
- 34 189. בנסיבות בהן נקבע כי המנוחה לא הייתה כשירה לצוות ביום ***, הרי שמתייטר הצורך לדון
35 בסוגיית ההשפעה הבלתי הוגנת.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

מעורבות הנהנה בעריכת הצוואה

190. בנדון, לא הוכחה מעורבות פיזית של המבקש בעריכת הצוואה. ברם, לאחר בחינת מכלול הנסיבות שהונחו בפניי, הרי שהוכחה מעורבותה האקטיבית של גב' *** בעריכת הצוואה כאשר שוכנעתי כי המבקש היה מודע לכך ושיתף עמה פעולה.

191. ודוק. על אף ש*** הבהירה כי אין לה כל מעמד בהליך, הרי שעולה כי זו מבקשת לקיים את צוואתה האחרונה של המנוחה ולמעשה מצדדת ותומכת במלוא גרסת המבקש.

192. אין מחלוקת ש*** היא זו שפנתה לעו"ד *** בבקשה שיערוך צוואה עבור אמה.

גרסתה של *** לפיה המנוחה ממש הפצירה בה לקרוא לעו"ד כי מעוניינת לערוך צוואה וכי המנוחה יזמה את עריכת הצוואה, כאשר זו עדיין הייתה מאושפזת בבית החולים, לא נתמכה בדבר ואף עומדת בניגוד מוחלט לגרסת המטפלת שהייתה צמודה למנוחה במהלך אשפוזה בבית החולים ובניגוד למצבה הרפואי כפי שנחזה מהמסכת העובדתית.

193. *** נשאלה בחקירתה אודות הנדון והשיבה כדלקמן:

"ש- יכול להיות שאמא ביקש ממך לטלפן ל*** כדי שתביא עו"ד

ת-את זה לא אמרה לי"

(עמוד 11, שורות 30-31)

בנוסף ראו להלן-

"ש- אמרת קודם שאת לא יודעת למה באו עו"ד לא יודעת מי ביקש עו"ד, את רוצה לחשוב עוד פעם

ת- אני לא יודעת, אמא טילפנה ל***, ואחר כך *** אמרה שאמא רוצה ללכת לעו"ד אבל מה עשתה לא ידעתי"

(עמוד 14, שורות 25-27)

מכאן כי טענת המבקש בסיכומיו (ראו סעיף 156) לפיו המטפלת חיזקה את עדותה של *** בנדון נדחית.

194. *** אישרה בחקירתה מיום *** כי היא זו שפנתה לעו"ד *** במוצאי השבת (***) וביקשה ממנו להכין צוואה לפיה אמה מורישה את רכושה לשלושת ילדיה בחלקים שווים (עמודים 44-45 לפרוטוקול מיום ***). למעשה, *** היא שהכתיבה לעו"ד *** את תוכן הצוואה.

195. עוד אישרה כי עו"ד *** כלל לא שוחח עם המנוחה ולא עמד על רצונה. כשנשאלה מדוע לא ביקשה מעו"ד *** שיתקשר לאמה השיבה **"אני לא יודעת למה אני לא אומרת לו"** (עמוד 42

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1   , שורות 14-15). ככל שהמנוחה אכן הייתה צלולה וכשירה כנטען, מצופה היה שתערך שיחה
2   בין עורך הצוואה למנוחה על מנת להתרשם באופן ישיר מרצונה.
3   196. *** אישרה כי לה ולעו"ד *** היכרות ארוכת שנים ואף מעבירים לו ולעו"ד *** עבודות
4   (עמוד 9 , שורות 21-23) בעוד אמה לא הכירה את עו"ד *** (עמוד 36 ,
5   שורות 10-13).
6   197. *** לא ידעה לנמק מדוע אמה לא פנתה לעורכי דין שהכירה מהעבר ולמצער לעו"ד *** ,
7   אצלו ערכה צוואה שבועיים קודם לכן והשיבה, כפי שהרבתה להשיב לאורך חקירתה- "לא
8   יודעת" (עמוד 57, עמוד 58 שורות 1-2).
9   198. התנהלותה של *** והמהירות בה בחרה לפעול מעלה חשד של ממש במניעה; *** התקשרה
10   לעו"ד *** במוצאי השבת וכבר ביום ראשון בבוקר, במהירות האור ממש, התייצב עורך דין
11   *** בבית המנוחה עם צוואה מודפסת ומוכנה לחתימה וזאת מבלי ששוחח כלל עם המנוחה
12   ומבלי שהתרשם באופן ישיר ובלתי אמצעי מרצונה.
13   199. באופן לא מפתיע, *** נכחה בבית המנוחה עת הגיע עו"ד *** עם הצוואה כאשר מהמונח
14   בפניי לא נסתרה גרסת המתנגד לפיה *** ישה במטבח ולמעשה שימשה כ"מפקחת" על
15   התהליך כולו.
16   200. *** אישרה כי המתינה במטבח בזמן בו נחתמה הצוואה , אולם גרסתה לפיה לא ניתן
17   לראות דבר מהמטבח נשללת הן לנוכח התמונות שהונחו בפניי (ראו מוצג ת/11) מהן עולה
18   כי אין כל קיר מפריד המהווה חציצה מוחלטת בין שני החללים והן מעדותו של עו"ד ***
19   שאשר כי המטבח מחובר לסלון וכי "הוא פתוח ואפשר לראות אותו, כן" (עמוד 141
20   , שורות 17-18).
21   201. גרסתה לפיה שהתה עם המטפלת במטבח (עמוד 79 , שורות 12-14) עומדת בניגוד לגרסת
22   המטפלת לפיה לא נתנו לה להיכנס (עמוד 18 , שורה 29) והיא המתינה חצי שעה בחוצ (עמוד
23   , שורה 21).
24   202. יתרה מזו, *** אישרה כי היא זו ששילמה לעו"ד *** עבור עריכת הצוואה (עמוד 82 שורות
25   7-10) ועו"ד *** שילם תשלום סמלי לעו"ד *** (ראו חקירת עו"ד *** , עמוד 191 שורות 22-
26   , 23).
27   203. ככל שהמנוחה הייתה צלולה וכשירה לצוות, הרי שלא הייתה כל מניעה שתשלם בעצמה
28   עבור הצוואה , כפי ששילמה עבור הצוואה הקודמת (ראו חקירת המטפלת, עמוד 18 שורות
29   , 16-21).
30   204. לא זו בלבד, בניגוד לצוואות הקודמות שנשמרו בכספת בביתה של המנוחה, לא השאירו
31   למנוחה כל העתק של הצוואה האחרונה! רק לאחר שהמתנגד הציג בפני אחיו את צוואת
32   *** , מיהרה *** והציג מנגד את צוואת ***.
33   205. כפי הנטען על ידי המתנגד בסיכומיו, אין הדבר מתקבל על הדעת שהנהנה מהצוואה ישמור
34   עותק של הצוואה בידו במקום שהצוואה תישמר אצל המצווה, בפרט כאשר כך פעל גם
35   ביחס לצוואותיו הקודמות.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1 206. יש לדחות ניסיונו של המבקש לגמד את מעורבותה של *** בעריכת הצוואה ולטעון כי
2 תרומתה היחידה היא בכך ששוחחה עם עורכי הדין ומסרה להם את רצונה שכן בהתאם
3 למונח בפניי *** היא-היא הרוח החיה והפועלת מאחורי עריכת צוואת ***.
- 4 207. אודות האינטרס של *** בעריכת הצוואה העיד אחיינה, *** במסגרתה תיאר פגישה
5 אמוציונלית שנערכה בין השניים שבה אמרה לו *** "הילדים שלי לא ירגישו שאני
6 פראיירית, אני לא פראיירית, למה הבנות של *** לא קיבלו מסבתא אפילו טבעת, מאוד
7 נסערת, מאוד כועסת, שלסבתא לא מגיע שתבוא לבקר אותה בקבר שלה אפילו... ל*** לא
8 חשוב בגלל הכסף, לא חושב שהיא צריכה את הכסף, בגלל ש*** היא כעסנית כזאת
9 ונקמנית ואני חושב שעצם זה שאימא שלה כתבה שהיא גנבה לה את ***, גנבה לה את
10 החברה, עצם כל הדברים שהיא כתבה מפריעים ל*** והיא החליטה להתעלל בנו..." (עמוד
11 305, שורות 9-2)
- 12 208. הבהילות בה נקטה והעובדה שדאגה להביא עורך דין מטעמה, לו היכרות קרובה וארוכת
13 שנים עמה על מנת להחתים את המנוחה על צוואה, ייתכן משום שסברה שזוהי ההזדמנות
14 האחרונה טרם תלך אמה לעולמה לנוכח מצבה הרפואי הקשה, מלמדת על אינטרס מובהק
15 שהיה לה בצוואה (לרבות קבלת שלישי מעיזבון אמה).
- 16 209. לאור האמור, מצאתי לקבוע כי הוכחה מעורבותה של *** , אחת הנהנות מהצוואה, בעריכת
17 הצוואה ומכאן כי בהתאם להוראות סעיף 35 לחוק הירושה, תשכ"ה-1965, הוראות
18 הצוואה המזכות את ***, דינן בטלות.
- 19 האם העדים לצוואה נכחו במעמד חתימת הצוואה?
- 20 210. המתנגד טוען כאמור כי הצוואה כלל לא נחתמה בפני שני עדים וזהו טעם נוסף בגינו יש
21 להורות על פסילתה של הצוואה.
- 22 211. לצורך בירור טענת המתנגד בנדון, מונה מר ***, מומחה לאיכוני סלולאר, אשר נדרש לבחון
23 את פלט ממצאי איכון הטלפונים הניידים של העדים לצוואה, עו"ד *** ועו"ד *** ביום ***
24 בין השעות 08:00-11:00 בבוקר בלבד (ראו פסיקתה מיום ***).
- 25 212. ביום *** הונחה בפניי חוות דעתו של מר *** במסגרתה קבע בתמצית תשובתו כדלקמן:
26 "1. אני יכול לתמוך בטענה, שמנוי סלקום שהה בכתובת המנוחה (או בסמוך לה) בין
27 השעות 08:51 ועד 09:26.
28 2. אני יכול לתמוך בטענה, שמנוי פלאפון שהה בכתובת המנוחה (או בסמוך לה) בשעה
29 09:04.
30 3. בשאר טווח הזמנים, כפי ביקש בית המשפט, אינני יכול לתמוך בטענה כי מי מהמנויים
31 הנ"ל שהה בכתובת המנוחה או בסמוך לה"
32 213. לאחר שנדרשתי למסקנות חוות הדעת ולממצאי חקירת המומחה בפניי ביום *** לצד
33 עדויות עדי הצוואה והמטפלת ***, לא מצאתי לקבל גרסת המתנגד לפיה עדי הצוואה לא
34 נכחו במעמד חתימת הצוואה.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1 214. עו"ד *** ועו"ד *** טענו במסגרת תצהירי העדים שהוגשו מטעמם כי שהו בכתובת המנוחה
2 ברחוב *** בשעה 08:30, כאשר המומחה תמך בטענה לפיה שני המנויים שהו בסמוך
3 לכתובת המנוחה בסביבות השעה 09:00 בבוקר ביום ***. המומחה אישר וחזר על מסקנתו
4 לעיל במסגרת הדיון (ראו עמוד 229 שורות 10-15).
- 5 215. המומחה השיב כי יש ביכולתו לדעת היכן שהה כל מנוי רק אם ישנו רישום של שיחה נכנסת
6 או הודעת sms וכלשונו "זה נורא פשוט, אם אין לי רישום אני חסר אונים" (עמוד 29
7 שורה 21).
- 8 216. המומחה הבהיר כי אינו יכול לאשר כי השניים שהו בבית המנוחה דווקא בשעה האמורה
9 לעיל אולם שהו בוודאות תחת כיסוי האתר שמכסה את כתובת המנוחה (עמוד 230 שורות
10 5-13).
- 11 217. עוד השיב כי בשעה 09:41 מנוי סלקום (עו"ד ***) כבר היה ב*** בשטח שאינו מכסה את
12 כתובת המנוחה וכי מנוי פלאפון (עו"ד ***) כבר היה בשעה 09:30 ב*** (עמוד 232 שורות
13 10-11; עמוד 239 שורה 26).
- 14 218. הוזה אומר, בהתאם לחוות הדעת וחקירת המומחה, שהו שני העדים לצוואה תחת כיסוי
15 האתר שמכסה את כתובת המנוחה למצער למשך כחצי שעה.
- 16 219. גרסת העדים לצוואה נתמכת גם בעדותה של המטפלת *** שאישרה מספר פעמים כי הגיעו
17 לבית המנוחה שני עורכי דין (עמוד 9 שורה 7; עמוד 11 שורות 21-22; עמוד 18 שורה 29).
- 18 220. לנוכח מגבלות טכניות, הוסבר כי לא ניתן להתחקות אחר מיקומם של הניידים אלא אם
19 נכנסה או יצאה שיחה מהנייד. לא ניתן כל הסבר מניח את הדעת מטעם המתנגד לסיבה
20 בגינה ישו עדי הצוואה באזור בית המנוחה כאשר אין מחלוקת כי אינם מתגוררים בקרבת
21 מקום ומשרדם מצוי ב***.
- 22 221. מכל האמור לעיל, מצאתי כי לא הוכחה טענת המתנגד לפיה עדי הצוואה לא שהו בכתובת
23 המנוחה במועד הקובע.
- 24 זיוף חתימת המנוחה
- 25 222. המתנגד טען כאמור כי יש לפסול את הצוואה מחמת זיוף שכן לדידו, חתימת המנוחה על
26 גבי הצוואה, איננה חתימתה.
- 27 223. לצורך בירור טענות הצדדים בנדון מונה *** לזיהוי כתבי יד" אשר נדרש לבחון את חתימת
28 המנוחה על גבי הצוואה מיום *** ומיום *** ולתן חוות דעתו בשאלה האם חתימת המנוחה
29 על גבי הצוואה האחרונה זויפה.
- 30 **ביום *** הוגשה חוות הדעת לתיק וביום *** נחקר המומחה אודות חוות דעתו.**
- 31 224. בפני המומחה הונחו בין היתר עותקים מקוריים של צוואת ***, עותקים מקוריים של
32 צוואת *** וכן דוגמאות כתב וחתימה הנחזות להיות של המנוחה.
- 33 225. באשר לצוואת *** קבע המומחה לאחר ניתוח הנתונים שהונחו בפניו כי "קיימת זהות
34 כמעט בכל תכונות הכתב בין חתימת המחלוקת לבין הדוגמאות" (עמוד 4 לחוות הדעת,

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1 סעיף ה.1). בהסתמך על האמור וממצאים נוספים, קבע המומחה כי "קרוב מאוד לוודאי
2 שחתימות המחלוקת בצוואות המחלוקת מיום *** נחתמו על יד חותמת הדוגמאות" (עמוד
3 5 סעיף 4).
- 4 **226. באשר לצוואת ***** קובע המומחה כי "קיימת שונות ברוב תכונות הכתב בין חתימות
5 המחלוקת לבין הדוגמאות" (עמוד 5 סעיף 5) כאשר השונות נמצאה בלחץ כתיבה, פריסה
6 במרחב ובמיקום היחסי של חלק מהצורות. כן ציין כי חתימות המחלוקת מאופיינות ברעד
7 כתיבה ובנקודות וקווים מיותרים. מנגד, קיים דמיון בין חלק מהדוגמאות בעיצוב, ברוח
8 בפרופורציות פנימיות ובמאפיינים נוספים כאשר ניתן להשיג את הזהות האמורה בדרך של
9 **חיקוי (!)**
- 10 **227.** לא זו בלבד, המומחה קבע בסעיף 11 לחוות הדעת כי חתימות המחלוקת נראות כמו ניסיון
11 לייצר "באופן מלאכותי חתימות של אדם מבוגר עם רעד והשהייה של מכשיר הכתיבה,
12 תוך היעצרות (בחתימת המחלוקת X1) בנקודות שנועדו להקל על עיצוב צורות דומה ככל
13 האפשר".
- 14 **228.** לאור האמור, קובע המומחה כי "קרוב לוודאי שחתימות המחלוקת X1-X2 לא נחתמו על
15 ידי חותמת הדוגמאות" ואף הוסיף כי חתימת המחלוקת X2 נכתבה בדיו כדורי אולם
16 בסמוך לה ישנן נקודות דיו פיילוט, דבר היכול לנבוע מנקודות סימון לקראת ביצוע חתימה
17 מועתקת.
- 18 **229. ביום ***** נחקר המומחה מטעם מכון *** , עו"ד *** , אודות מסקנות חוות דעתו.
19 **230.** המומחה נשאל על ידי ב"כ המבקש האם היה מודע למחלת הפרקינסון של המנוחה והשיב
20 בשלילה אולם יחד עם זאת הוסיף כי ראה כמה דוגמאות חתימה שיש בחלקם רעד שמאפיין
21 אנשים מבוגרים או אנשים חולים (עמוד 55, שורות 14-15).
- 22 **231.** כך גם נשאל האם היה מודע לחולשות מהן סבלה המנוחה בהתאם לטענות המתנגד באותה
23 העת, השיב בשלילה והוסיף "מצד שני היו לי דוגמאות בדיוק מאותה תקופה ככה ש, (...)
24 היו דוגמאות מ-*** ולכן לו הייתה מגבלה כל כך חמורה כפי שאת מתארת, הייתי צריך
25 לראות את זה גם בדוגמאות הללו וזה לא קרה, אז יש פה באמת רעידה יוצאת דופן ברמה
26 כזאת ועוד תופעות שאני לא יכול לשייך את זה למצב בריאותי אלא ניסיון לחקות חתימה
27 של ידי אדם מבוגר" (עמוד 55, שורות 19-25).
- 28 **232.** המבקש טוען בסיכומיו כי אין בחוות דעת הגרפולוג מסקנה חד משמעית בקשר לחתימת
29 המנוחה אולם מצאתי לדחות טענה, הן לנוכח קביעת המומחה בחוות הדעת לפיו "קרוב
30 לוודאי" שקיימת שונות והן לנוכח תשובתו בנדון בעדותו (עמוד 63, שורות 11-16)-
31 "ש- ניסו לטעון שהבדיקה שלך לא יכולה להתקבל כי אמרת רק קרוב לוודאי ולא קרוב
32 מאוד לוודאי. יש אתה נוהג לכתוב קרוב מאוד לוודאי, או קרוב לוודאי, מה אתה נוהג? כי
33 זה השפה שלך לא שלה.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1 ת- הכל לפי הנסיבות בית המשפט בכלל בית משפט נכבד זה בפרט מכיר את מדרג
2 המסקנות אנחנו נמצאים בעל אפשרות, מעל אפשרות סבירה ושם נמצא קרוב לוודאי, אין
3 לזה נוהג כללי"
4 233. המומחה הסביר באופן המניח את הדעת כי מאחר ונמצאו נקודות דמיון בכתב מבחינת
5 צורות ורווח, לא השתמש במונח "קרוב מאוד לוודאי". לעומת זאת, בצוואת *** הגיע
6 למסקנה ברמה אחת יותר גבוהה – קרוב מאוד לוודאי. (עמוד 63, שורות 17-25)
7 כן הבהיר בחקירתו כי "זה די נדיר שאני מגיע למסקנה ברמת וודאות מוחלטת של 100
8 אחוז" (עמוד 58, שורה 22) אולם הבהיר כי עומד לחלוטין מאחורי ממצאי חוות דעתו (עמוד
9 58 שורות 13-15).
- 10 234. עו"ד *** הסביר כיצד לדעתו עשו ניסיון להעתיק את החתימה, באופן בו עשו את החתימה
11 על גבי דף אחד וזה עבר גם לדף השני (עמוד 57, שורות 23-25).
- 12 235. הונחה בפני המומחה התזה לפיה ככל שלא היה שינוי במצבה הבריאותי של המנוחה, הרי
13 שלא אמור להיות שינוי בחתימות על גבי צוואת *** לבין צוואת *** אולם גרסה זו לא
14 התקבלה על דעת המומחה וזה האחרון הסביר כי יש אפשרות לשינויים בטווח שהוא סביר
15 ואמנם ניתן למצוא רעידות גם באחת מדוגמאות החתימה מחודש אוגוסט *** , אולם
16 הרעידות אינן בממדים שנמצאו בחתימת המחלוקת. (עמוד 56, שורות 13-25)
- 17 236. יתרה מזו. המומחה הוסיף כי דוגמת החתימה בצוואה מיום *** "תואמת לשאר
18 הדוגמאות" (עמוד 61, שורות 6-7) והוסיף בהקשר להשפעת מצבה הבריאותי של המנוחה
19 (מחלת הפרקינסון) על חתימתה כי ככל שאין מצב קיצון, לא אמור להיות שינוי שכן "סימני
20 הרעד קיימים גם בחתימות מוקדמות יותר אבל בשום מקום לא במידה כזאת כמו
21 שבחתימת המחלוקת" (עמוד 61, שורות 20-22)
- 22 237. עו"ד *** היה עקבי בתשובותיו ומצאתי את עדותו קוהרנטית ומהימנה עליי.
- 23 238. בנסיבות המונחות בפניי, לנוכח מסקנות המומחה לכתב יד ועדותו בפניי, לצד העדר
24 כשירותה של המנוחה בשל מצבה הרפואי שפורט בהרחבה לעיל ומעורבותה של *** בעריכת
25 הצוואה, לא ניתן לשלול את הגרסה לפיה החתימה המופיעה על גבי צוואת *** , היא אינה
26 חתימת המנוחה!
- 27
- 28 נסיבות עריכת הצוואה
- 29 239. בחינת מכלול הנסיבות שאפפו את עריכת וחתימת צוואת *** , הביאוני לידי מסקנה ברורה
30 כי דין הצוואה - בטלות.
- 31 240. אודות מצבה הרפואי של המנוחה בעת עריכת הצוואה פורט בהרחבה לעיל ודומה כי אין
32 צורך לחזור על האמור.
- 33 241. מלבד מצבה הרפואי, קיימים הבדלים מהותיים בצוואה האחרונה ביחס לצוואות הקודמות
34 שנערכו המעלים ספק רב במהימנותה, הן מבחינה צורנית והן מבחינה מהותית.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

הבדלים צורניים

- 1
2 242. בהתאם למונח בפניי, טרם הצוואה האחרונה, חתמה המנוחה במהלך חייה על ארבע
3 צוואות נוספות: צוואה מיום *** שנערכה בכתב ידה של המנוחה; צוואה מיום *** שנחתמה
4 בפני עו"ד *** ו***; צוואה מיום *** שנחתמה בפני הנוטריון עו"ד *** וצוואה מיום ***
5 שנערכה ונחתמה בפני עו"ד ***, עו"ד *** ועו"ד ***. (ראו נספחים 1-7 לתצהיר המתנגד)
6 243. בכל ארבע הצוואות לעיל פירטה המנוחה את היקף רכושה לפרטי פרטים, כאשר ניתן
7 לראות בפרט בשלוש הצוואות האחרונות המוזכרות לעיל, כי המנוחה הייתה מודעת להיקף
8 רכושה, המנוחה ציינה את פרטי הנכסים אותם מורישה (לרבות גוש וחלקה) וכן ציינה את
9 שמות היורשים ומספרי תעודות הזהות שלהם. לא זו בלבד, אלא שניתנו הוראות דווקניות
10 ביחס לפעולות שניתן לבצע בנכסים אותם מורישה.
11 244. הצוואה מיום *** נחתמה בפני עורכי דין וזאת לאחר שהתקבלה חוות דעת רפואית הקובעת
12 כי המנוחה כשירה לערוך צוואה (ראו חוות דעתו של הפסיכו-גריאטר, ד"ר ***, צורף כנספח
13 8 לתצהיר המתנגד).
14 245. לא זו בלבד, המנוחה צירפה לצוואות *** ו-*** מכתב המנמק מדוע ביקשה לצוות רכושה
15 כפי שציוותה וכן ניתן לראות כי בצוואות אלו ביקשה המנוחה להוריש אף למטפלת ***
16 10,000 ₪ עבור כל שנה שטיפלה בה.
17 246. אם בכך לא די, הרי שלא הוכחש כי כל ארבע הצוואות לעיל נשמרו בכספת ביתה של
18 המנוחה לעומת הצוואה האחרונה מיום *** שנשמרה אצל ***, או עו"ד *** מטעמה.
19 247. מנגד, הצוואה מיום *** היא כללית, נעדרת כל פירוט בדבר נכסיה של המנוחה או פרטיהם
20 של היורשים (ת"ז לדוג'); יורשים שאוזכרו בצוואותיה הקודמות כדוגמת נכדיה והמטפלת
21 נעלמו כלא היו ומבלי שניתן כל נימוק בנדון; לא צורף כל מכתב המבאר מדוע מבקשת
22 לשנות צוואתה, כאשר היה מצופה כי תעשה כן בפרט כאשר חתמה על צוואה קודמת
23 כשבועיים ימים קודם לכן במסגרתה ציוותה אחרת.
24 248. ההבדלים בין הצוואות לעיל זועקים לשמיים, בפרט כאשר אין מדובר רק בסוגיה זו, אלא
25 במסכת העובדתית הכוללת שהוכחה בפניי. לא מדובר בהבדל קל ולא מהותי אלא בשינויים
26 רבים בצוואות באופן בו ניתן בטעות לחשוב שמא לא מדובר באותו מוריש.
27 249. מלבד ההבדלים הצורניים המפורטים, גם מבחינה מהותית קיימים הבדלים אליהם נידרש
28 להלן.

הבדלים מהותיים ובחינת הגיונה של הצוואה

- 29
30 250. כאמור לעיל, הצוואה האחרונה שונה באופן מהותי מיתר הצוואות ובפרט מהצוואה
31 שקדמה לה מיום *** וזאת מבלי שניתן כל הסבר מטעם המנוחה באמצעות מכתב מקדים
32 או הסבר בגוף הצוואה.
33 251. המבקש טוען בסיכומיו כי הגיונה של הצוואה תואם את הלך רוחה של המנוחה ואת מערכת
34 היחסים המשפחתית. ברם, מהמונח בפניי וכפי שהוכח, עולה כי דווקא ההפך הוא הנכון וכי

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1 יש יסוד ממשי להניח כי המנוחה ביקשה להדיר את בנה *** מהצוואה לנוכח התנהגותו
2 כלפיה ולא היה לה רצון לצוות לו שליש מרכושה.
3 252. ניתן לראות כי כבר בצוואת *** הביעה המנוחה מורת רוחה מהתנהגותו של המבקש בזו
4 הלשון- "ול*** בני היקר אשר סחט אותי בצעקות ואיומים רק לכסף, סחט בלי בושה
5 שבערב ראש השנה בא עם צעקות ואיומים".
6
7 253. בפרוטוקול אישור חתימת צוואת *** צוין כי המנוחה ביקשה לשנות צוואתה מיום *** , בין
8 היתר בשל "העדר יחס ע"י הבן *** (החל מחופשה משותפת), שימוש בכרטיס האשראי
9 ע"י הבן *** בסכומים של כ- 100,000 ₪ ללא כל רשות ומבלי להחזיר את הכספים" (ראו
10 נספח 7 לתצהיר המתנגד).
11 254. בשולי הדברים (שכן על הפרק צוואתה האחרונה של המנוחה) , צוין כי הגם שתצהירו של
12 עו"ד *** , עורך צוואת המנוחה מיום *** הוצא מהתיק מאחר והליך זה אינו דן בצוואת *** ,
13 מצאתי להוסיף כי במסגרתו תצהירו (ראו נספח 9 לתצהיר המתנגד) סיפר כי טרם עריכת
14 הצוואה שוחח ארוכות עם המנוחה כאשר נוכח כי המנוחה צלולה לחלוטין ומדברת לעניין.
15 כן ציין כי הקריא למנוחה את צוואתה הקודמת אותה ביקשה לשנות ומאחר ושם לב כי
16 בצוואה מיום *** מבקשת למעשה להדיר את הבן *** , ביקש מעורכי הדין במשרדו להיות
17 נוכחים בשיחה. לדבריו, המנוחה נימקה רצונה "לאור יחסו אליה ומאחר וגילתה כי גנב
18 ממנה כספים" (סעיף 28 לתצהיר).
19 255. לתצהירו של עו"ד *** צורפה תרשומת שנערכה על ידו במועד חתימת הצוואה במסגרתה
20 הביעה המנוחה רצונה להדיר את *** ואף נקטה במילים קשות כדוגמת "ראיתי את *** כבן
21 שלי והיום לא...לא מגיע לו כלום...לקח אותי לטיול בחו"ל והוא לקח לי את הויזה שאני
22 חזרתי מחו"ל הוא חייב את כל החובות שלו על הויזה שלי".
23 256. ראו גם עדותה של המטפלת *** מיום *** התומכת בגרסת המתנגד לפיה המבקש, *** , לא
24 הסב נחת לאמו: "פעם אחת *** בא לבית, *** הולך לבית של *** , אחר כך *** בא עושה
25 בלגון, אחר כך עוד פעם הלכה לעו"ד, ואז היא נתנה את הבית ל***" (עמוד 18 שורות 14-
26 15) ובהמשך-
27 " *** ביקש כסף מיליון, אמא אמרה אין לי כסף, היא בוכה, כל הזמן אין כסף בוכה, אבל
28 אחר כל היא כתבה שיק נתנה ל*** כסף לקנות בית. אני זוכרת ביקשת כסף, נתנה שיק ...
29 הוא ביקש כסף, אני אומרת רק את האמת, אחר כך הוא רצה מיליון, אמא אמרה לי אין לי
30 כסף, אחר כך היא בוכה נתנה לו חצי מיליון בשיק... *** לקח אותה לחו"ל אמא שילמה
31 את כל הכסף, אחר כך *** ביקש מיליון היא נתנה לו חצי מיליון, את זה ידעתי" (עמוד 22
32 שורות 1-27).
33 257. ואם בכך לא די, ראו עמוד 23 שורות 1-2 :
34 " אחר כך היתה מלחמה גדולה, אחר כך *** פעם אחת מאוד צעק, אמא של *** נישקה את
35 הרגל של ***".

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1 258. עדותה של *** , אותה מצאתי כמהימנה ועקבית, עולה בקנה אחד גם גרסת המתנגד באשר
2 לסיבה בגינה ביקשה המנוחה להדיר את *** מירושתה.
- 3 259. גב' *** אחייניתה של המנוחה סיפרה בתצהירה מיום *** עליו נחקרה ביום *** כי המנוחה
4 סיפרה לה כי *** לקח אותה לחופשה עם משפחתו בחו"ל. דודתי ז"ל נתנה לו את כרטיס
5 האשראי כדי שירכוש עבורה בלבד כרטיס לטיול אולם לימים התברר ש*** לא החזיר לה
6 את כרטיס האשראי במהלך הטיול ושילם את כל ההוצאות שלו ושל אשתו מכרטיס
7 האשראי של דודתי ז"ל וזה היה הרבה מאוד כסף שנגנב ממנה ללא רשותה וללא הסכמתה
8 כולל רכישות נוספות הארץ לאחר חזרתם מחו"ל. בנוסף דודתי ספרה לי ש*** גנב ממנה
9 כספים כולל כספים שהיו בתכניות חיסכון וכספים שהיא קיבלה ממכירת דירה בשנת
10 2013, *** נהג לצעוק עליה ופעל בכוחניות, *** סירב לשלם לה את דמי השכירות עבור
11 ה*** שבבעלותה, *** סחט ממנה כספים כל הזמן"
- 12 260. גב' *** אישרה בעדותה את תצהירה והשיבה כי האמור נמסר לה על ידי המנוחה בעצמה
13 וכדבריה "היא כל כך הייתה מרוגזת, היא כל כך כעסה שהיא דיברה על זה בלי סוף"
14 (עמוד 256 , שורות 5-6).
- 15 261. עוד ידעה לספר כי המנוחה סיפרה לה שכבר אין לה כספים בתכניות חיסכון משום ש***
16 לקח אותם וגנב ממנה (עמוד 258 , שורות 24-25 ; עמוד 264 , שורות 5-6) וכי המטפלת
17 סיפרה לה שכל הזמן באים למנוחה ומנסים לשכנע אותה ולכפות עליה שתחתום על צוואות
18 (עמוד 260 , שורות 10-11).
- 19 262. באשר ל*** סיפרה העדה כי המנוחה הרבתה לדבר על כך ש*** ובעלה "נישלו" אותה ואת
20 בעלה מהעסק וזה "אכל אותה מבפנים" (עמוד 266 , שורות 16-18).
- 21 263. מר *** , בנו של המתנגד, סיפר גם כן בתצהירו כי סבתו סיפרה לו ש*** גנב מביתה מעטפות
22 עם כספים , שהיו מיועדים לסיוע ל*** ורעייתו ברכישת דירה. לדבריו, מצא את סבתו
23 נסערת ובוכה והיא סיפרה ש*** "הפך לה את החדר וגנב לה מעטפות עם כסף וכשדרשה
24 שיחזיר את הכסף *** אמר לה שמבחינתו היא יכול ללכת להתלונן במשטרה..." (סעיף 7
25 לתצהיר). עוד סיפר כי סבתו סיפרה לו ש*** איים עליה שאם תקנה לו דירה, הוא יפסיק
26 לשלם לה דמי שכירות על ה***. לדבריו, המנוחה "לא הפסיקה לבנות ולכעוס והיא נשבעה
27 ש*** ישלם על כך שגנב ממנה כספים ועל כך שהתייחס אליה בחוסר כבוד, צעק, איים
28 והשפיל אותה".
- 29 264. בחקירתו חזר *** על תצהירו ולא סטה הימנו בדבר. בחקירתו ידע לספר כי המנוחה סיפרה
30 לו ש*** איים עליה בראש השנה (עמוד 289 , שורה 6) וכי צעק, איים עליה וגנב לה כסף
31 (עמוד 289 , שורה 24). עוד סיפר שהמנוחה לא רצתה ש*** ידעו שבכוונתה לקנות לו
32 דירה מאחר שחששה שמא *** תפסיק להעביר לה כספים ו*** יפסיק להעביר לה את דמי
33 השכירות מה*** (עמוד 293 , שורות 16-19).
- 34 265. לדבריו מצא דירה ונדרש לשלם 200,000 ₪ מקדמה. המנוחה הביאה לו 50,000 ₪ והייתה
35 אמורה להעביר לו את היתרה לאחר מספר ימים. לדבריו, רגע לפני חתימת חוזה המכר

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1 המנוחה קראה לו בפתאומיות, נסערת ובוכה וסיפרה ש*** גנב מביתה את הכספים שהייתה
2 אמורה להעביר לו. (סעיפים 5-7 לתצהיר, פרו' עמוד 293-294).
- 3 266. גם *** , בתו של המתנגד, סיפרה בעדותה מיום *** כי נודע לה מהמטפלת שמפעילים לחץ
4 על המנוחה (עמוד 280 , שורות 13-3)
- 5 267. **ביום ***** הונחה בפניי הודעתה של המנוחה בתחנת משטרת *** מיום *** עת הגישה תלונה
6 כנגד המשיב בגין גניבה וקבלת דבר במרמה.
7 בהודעתה פירטה המנוחה כי המשיב עשה שימוש בכרטיס האשראי שלה , ללא ידיעתה וכן
8 גנב ארבעה שיקים השייכים לה תוך שמסרה את מספרם.
- 9 268. גרסת המתנגד לפיה הצוואה אינה משקפת את רצון המנוחה הוכחה בפניי .
- 10 כך גם לא הצליח המבקש לסתור את הטענות בנוגע לסיבה בגינה ביקשה המנוחה להדיר
11 אותו מצוואותיה הקודמות ולהן יובאו מקצת דוגמאות מחקירתו מיום *** .
- 12 269. המבקש נשאל אודות התלונה במשטרה שהגישה המנוחה נגדו ותשובתו לפיה המנוחה
13 **"הבינה שהיא טעתה בזה"** (עמוד 57 , שורה 1) לא נתמכה בדבר!
- 14 270. המבקש טען כי אמו לא זכרה שהביאה את השיקים לרואה חשבון לטובת תשלום למס
15 הכנסה וביטוח לאומי , אולם לא הביא כל אסמכתה בנדון ואו אישור מרו"ח (עמוד 56 ,
16 שורות 26-21 ; עמוד 57 שורות 9-3) כאשר היה מצופה שיעשה כן על מנת להזים את גרסת
17 המתנגד.
- 18 271. כך גם באשר לשימוש בכרטיס האשראי של המנוחה לא הצליח המשיב לבסס גרסתו
19 וטענתו לפיה המנוחה התנצלה בפניו כשהבינה שלא השתמש בכרטיס האשראי לצרכיו
20 האישיים לא נתמכה בדבר (עמודים 63-75).
- 21 272. המשיב התפתל בתשובותיו בחקירתו ולא הצליח לתן כל הסבר מניח את הדעת ונתמך
22 בראיות לשימוש שעשה בכספה של המנוחה שכן הוגשה כנגדו תלונה במשטרה.
- 23 273. בתצהירו טען המבקש כי רכש עבור אמו דירה ב*** אותה חילק לשתי יחידות דיור אותן
24 השכיר בדמי שכירות גבוהים והמנוחה אף ביקשה ממנו לבצע עוד עסקאות מסוג זה
25 וביקשה להיכנס בשותפות בנכס מסחרי אותו השכיר ב***. לדבריו, התכנון היה לשנות את
26 ייעודו של הנכס למגורים וכך לקבל דמי שכירות גבוהים (סעיפים 24-28 לתצהיר). לטענתו,
27 החל בשיפוצים ששולמו מכרטיס האשראי של המנוחה כאשר במקביל פעל לשינוי הייעוד
28 של הנכס.
- 29 274. בחקירתו טען כי הסכום הנטען בסך 100,000 ₪ שימש למעשה לצורך רכישת כלים
30 סניטריים (שירותים, מקלחות), דשא וחומרי בניין אולם לבסוף עיריית *** לא הסכימה
31 לשינוי הייעוד וכל ההשקעה ירדה לטמיון (עמוד 66 שורות 21-8). לא זו בלבד, לדבריו,
32 המנוחה אכן כעסה עליו אולם לאחר שהשיב לה 40-30 אלף ₪, מחלה לו על היתרה (עמוד
33 67 שורות 1-5).

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1 275.המבקש נדרש להציג אישור מטעם עיריית *** שיוכיח שאכן פעל לטובת שינוי הייעוד של
2 הנכס אלא מאי. לא מניה ולא מקצתיה. גם בעניין זה לא הוצגו כל ראיות מטעם המבקש
3 עד שנאלץ להודות לבסוף כי לא הגיש כל בקשה לשינוי ייעוד (ראו עמוד 67, שורות 67-12).
- 4 276.המבקש ניסה לחלץ עצמו בטענה לפיה הגיעו מפקחים מטעם מחלקת ההנדסה בעיריית ***
5 לנכס לתת חוות דעת בנדון אולם כמצופה, לא הוגשה כל ראיה ולא ראשית ראיה לתמוך
6 בטענות.
- 7 277.המבקש עומת עם התרשומת שנערכה על ידי עו"ד *** במעמד חתימת צוואת *** וטען כי
8 לא נהג לשלם לאמו דמי שכירות עבור ה*** וכי אמו לא התייחסה אליו במכתב אלא לזוג
9 *** שהיה משלם לו דמי שכירות והוא היה מעביר את דמי השכירות למנוחה. לטענתו,
10 כאשר הזג לא היה משלם לו, אמו המנוחה הייתה מתקשרת אליו ומבררת בנוגע לכסף
11 (עמוד 80 שורות 24-25; עמוד 81 שורה 11; עמוד 85 שורות 24-26; עמוד 86
12 שורות 18-26) אלא שבסופו של דבר נאלץ המבקש להודות כי כעסה של אמו במכתב הופנה
13 כלפיו ולא כלפי מר *** - "היא מתכוונת אלי. הכעס שלה היה שאני לא מביא לה את הכסף
14 אני מבין את זה" (עמוד 88, שורות 10-12).
- 15 278.כך גם לא הצליח לסתור גרסת המתנגד בנוגע לשימוש שעשה בכרטיס האשראי של המנוחה
16 בחו"ל ואף הודה כי המנוחה ביטלה את כרטיס האשראי "כי היא לא סמכה עלי אז היא
17 ביטלה" (עמוד 92, שורות 16-21).
- 18 279.המבקש אישר שהמנוחה הגישה כנגדו תלונה במשטרה בשל השימוש שעשה בכרטיס
19 האשראי שלה בסך 100,000 ש"ח ללא רשותה (עמוד 96, שורות 11-16) ולא הצליח לבסס
20 טענתו לפיה החזיר לה את התשלומים במזומן (עמוד 97, שורות 25-26; עמוד 98 שורות 1-
21 4).
- 22 280.בסוף חקירתו ולשאלת בית המשפט נאלץ המבקש להודות כי היה למנוחה כעס גדול כלפיו
23 והיא אכן האשימה אותו בגניבה:
24 "ת- היה לה כעס גדול היה לה כעס גדול
25 ש- למה? למה כלפיך?
26 ת- על הנישואים שלי עם אישתי, ואישתי ואמא שלי לא הסתדרו ביניהם, והיה לה כעס
27 גדול על הדבר הזה, אמא שלי
28 (...)
29 ש- לא אבל שוב אני שואלת מהסיבה הפשוטה בכל זאת הייתה מצפה שאם יש לה כעסים
30 כלפיו זה התבטא באיזשהו מקום, להיפך, מתוך הצוואות היא דואגת לילדיו
31 ת- היא תמיד ראתה בו, היא תמיד אמרה לי, והיה לי, היה קטע שהיא ביקשה ממני שאני
32 אחתום פעם שאני אחתום לו על ערבות על דירה שאחרי זה לימים, לימים הלכה
33 ש- אז אני שוב אשאל אותך למה אתה כלפיך שאתה גונב לה, ושאתה לא הבן שלה,
34 ואימרות מאוד קשות
35 ת- כן, כן

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1 ש- אז נו?
2 ת- היה לה כעס כי באיזשהו מקום אני בסופו של דבר נשארתי עם האישה הזאתי והיא
3 כעסה עלי כאילו
4 ש- לקרוא לך גנב?
5 ת- לקרוא לי גנב"
6 281. על אף שבפנינו בקשה לקיום צוואת *** שכן לא ניתנה הסכמת המבקש לדון גם בצוואת ***,
7 הרי שלא ניתן לנתק את הצוואות זו מזו בהידרשות למשך הזמן וסדר האירועים, ולדון רק
8 בצוואת *** תוך התעלמות מקיומה של הצוואה הקודמת לה, שנערכה כשבועיים בלבד
9 קודם.
10 282. לכל אורך ההליך ניסו המבקש ו*** לבסס את הטענה לפיה המנוחה ביקשה לחלק רכושה
11 באופן שווה, אלא שבחינת הגיונה של הצוואה לעומת הצוואות הקודמות מובילה למסקנה
12 הברורה והחד משמעית לפיה המנוחה לא דגלה בשוויון בחלוקת נכסיה ורכושה, לא בחייה
13 ולא לאחר מותה.
14 283. לא זו בלבד, המנוחה הביעה מורת רוחה מהתנהגותו של המשיב כלפיה כאשר הדבר בא
15 לידי ביטוי בצוואות שערכה כאשר ברביעית שביניהן בחרה להדיר את המשיב לגמרי
16 מרכושה.
17 284. המשיב לא הצליח לקעקע גרסת המתנגד באשר למניע של המנוחה להדירו מרכושה. מצאתי
18 עדותו של המשיב כבלתי מהימנה. המשיב הרבה להתחמק בתשובותיו אותן מצאתי גם כלא
19 ענייניות, נעדרות כל ביסוס או אסמכתה ונטענו בעלמא משל לא מצויים אנו בהליך משפטי
20 שנדרש לבססו בהוכחות.
21 285. מנגד, גרסתו של המתנגד נתמכה, הן בנסיבות ובראייות שהונחו בפניי והוכחו והן הן
22 בעדויות הנוספות שנשמעו.
23 286. הוכח בפניי כי המנוחה בחרה להדיר את המבקש מצוואתה בשל התנהגותו כלפיה והעובדה
24 שנטל ממנה כספים ללא רשותה באמצעות שיקים, כרטיסי אשראי ומזומן. גרסת המתנגד
25 זכתה לתימוכין אף בעדותה של המטפלת שאישרה שהמבקש נהג להגיע לביתה של המנוחה
26 לבקש כספים ולאיים עליה וכן במכתב שצורף לצוואה מיום *** ובפרוטוקול עריכת הצוואה
27 מיום ***.
28 287. טענת המבקש לפיה המנוחה בחרה לחלק עיזבונה באופן שווה בין הצדדים לאחר שנכחה
29 לדעת כי המתנגד מבקש לגזול את כספה- לא הוכחה בדבר ודינה להידחות.
30 288. הטענות בנוגע לניסיון מכירת *** " על ידי המתנגד לא הוכחו בדבר ואף אינן עולות בקנה
31 אחד עם תצהירו של מר *** שהכיר את המנוחה ובעלה המנוח למעלה מ-20 שנה ואף היה
32 מעורב במו"מ לרכישת שני דונם מהמגרש ב*** (***) בשנת ***.
33
34 289. בתצהירו מפרט כי המנוחה יצרה עמו קשר למכור את המגרש כאשר בחודש *** נפגשו בבית
35 המנוחה כאשר זו ביקשה שבנה, המתנגד, יהיה נוכח בפגישה השנייה או השלישית. לדבריו,

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1 על אף שביקש מהמנוחה שיחתמו על טיוטת הסכם והציע לשלם מקדמה על החשבון, ***
2 **הוא שהתנגד לעסקה ולכן היא לא יצאה לפועל.**
- 3 290. בחקירתו מיום *** , אותה מצאתי כקוהרנטית ואמינה, אישר מר *** את האמור בתצהירו
4 ואישר כי *** ביקש לעצור את העסקה (עמוד 230 , שורות 12-13 ; עמוד 231 שורות 10-11).
5 בחקירתו עוד אישר את האמור בתצהירו , לפיו המנוחה חזר על רצונה ש*** יקבל את כל
6 התמורה של המגרש ב*** מכיוון שהיא ייעדה את המגרש בעבורו (סעיף 9 לתצהיר ; עמוד
7 233 שורות 16-25 ; עמוד 234 שורות 10-15)).
- 8 291. אם בכך לא די, הרי שמר *** אישר בחקירתו כי *** , המבקש, ביקש ממנו שיחתום בעבורו
9 על תצהיר שאינו אמת (עמוד 236 , שורות 19-21) והוסיף "אני שמעתי באוזניים שלי שהיא
10 רוצה רק לתת ל*** את הכסף בשולחן מול מנדל, מול כולם אמרה רק *** יקבל את כל
11 הכסף, מאה אחוז אתה נותן לו וזה אני מצהיר במאה אחוז פה בבית משפט, מה שאני
12 שמעתי אני אומר אמת" (עמוד 237 , שורות 1-3).
- 13 292. ככל שאכן היה ברצונו של המתנגד "לגזול" את אמו, היה שהיה תומך בביצוע העסקה שכן
14 כך היה מקבל לידו את מלוא התמורה. ולא היא. בנסיבות בהן הוכח כי המתנגד הוא זה
15 שעצר את העסקה וכאשר המנוחה הצהירה בריש גלי כי מבקשת להעניק את תמורת מכר
16 המגרש אך ורק למתנגד, הרי שקורסת גרסת המבקש באשר לסיבה בגינה ביקשה המנוחה
17 לשנות צוואתה ולחלק רכושה באופן שווה בין ילדיה לכאורה.
- 18 293. לא זו בלבד, אף מעדותה של *** ניתן ללמוד כי המנוחה ביקשה כי רק הזהב יחולק באופן
19 שווה בין ילדיה. הא ותו לא. ראו עמוד 11 שורות 32-33 :
- 20 "ש- יכול להיות שאמא אמרה לך שהיא רוצה עו"ד כדי לחלק לשלושת הילדים אותו דבר
21 ת- לחלק את הזהב לשלושת הילדים, את זה היא אמרה כל הזמן"
- 22 294. במהלך עדותה, הושמעה הקלטת שיחה של המטפלת עם גב' *** (בתו של המבקש) ועם עו"ד
23 *** (ראו גם תצהירים של *** ועו"ד ***) כאשר תמלולה צורף לתצהיר המבקש. **מדובר
24 בהקלטת מפגש של גב' *** ועו"ד *** עם המטפלת בביתה של *** שהתקיימה לאחר
25 פטירת המנוחה בימים בהם לנה המטפלת בביתה של ***.**
- 26 295. ניסיונם של המבקש והעדים מטעמו להטות דבריה של *** ולפרשם משל אישרה כי המנוחה
27 הצהירה בפניה שברצונה לחלק רכושה באופן שווה בין ילדיה, לא עלה יפה ולא צלח.
- 28
29
- 30 296. אף לאחר שהשיחה הושמעה, חזרה *** פעם אחר פעם על גרסתה לפיה המנוחה ביקשה
31 לחלק רק את הזהב בין שלושת הילדים (עמוד 15 שורות 1-2 ; עמוד 16 שורה 16). ראו גם
32 עמוד 19 שורות 7-9 :
- 33 "ש- אמרת בהקלטה היא רוצה לתת לשלושה, מה היא רוצה לתת

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

1 ת- זהב, תמיד אמרה לי, לפני שהיא חולה, זה שלוש ילדים תתני זהב אותו דבר, היא
2 אמרה לי קודם, אחרי בי"ח היא אמרה לי תתני ***, ***, אמר שהוא לא לוקח"

3
4 ובהמשך-

5
6 "ש- את כל הזמן מדברת תתני אותו דבר, זה הזהב

7 ת- הזהב אותו דבר"

8 (עמוד 21, שורות 14-15)

9 297. בנסיבות בהן גרסאותיהם של המבקש, עו"ד *** וגב' *** באשר למהימנות ההקלטה סתרו זו
10 את זו (ראו חקירת ***, עמוד 39 שורות 26-27; חקירת המבקש, עמודים 115-119; חקירת
11 גב' ***, עמוד 30 שורות 6-13, עמוד 31 שורות 1-10) ומקום בו לא הונחה בפני בית המשפט
12 ההקלטה המקורית ואף לא עותק מלא אלא הקלטה חלקית בלבד, הרי שמשקלה של
13 ההקלטה ותמלולה הוא נמוך עד אפסי.

14 298. קביעה זו, לפיה אין לקבל את התמלול והשיחה כראיה מתחזקת ביתר שאת לנוכח עדותו
15 של מר *** מחברת " *** " שתמללה את השיחה במסגרתה אישר כי השיחה לא הוקלטה
16 מתחילתה אלא "איפשהו באמצע, לא יודע מאיפה, אז אני יכול להגיד שזאת לא שיחה
17 מושלמת" (פרוטוקול מיום ***, עמוד 251 שורות 13-14) ואישר "ודאית" כי אין רצף
18 בשיחה.

19 299. הנה אם כן, לא נסתרה עדותה של *** לפיה המנוחה ביקשה להוריש רק את הזהב
20 שברשותה בחלקים שווים ולא את כלל נכסיה ורכושה.

21 300. כמו כן, לא הוכחו הטענות לנתק בין המתנגד לאמו ואף לא הוכחה הטענה בדבר הקשר
22 החם והקרוב שהיה למבקש וילדיו עם המנוחה כאשר מכלול הנתונים שהונחו בפניי
23 מלמדים כי ההיפך הוא הנכון.

24 301. המבקש לא הביא כל ראיה או תמונות לתמוך בקשר החם והקרוב שהיה לו ולמשפחתו עם
25 אמו (עמוד 102, שורות 21-22; עמוד 106 שורה 5) כאשר מנגד הונחו בפני בית המשפט
26 תמונות של בני משפחתו של המתנגד עם המנוחה לאורך השנים (תמונות הוצגו בדיון מיום
27 ***, ונסרקו לתיק ביום ***) .

28
29
30 302. בתו של המבקש, גב' ***, לא ידעה להשיב בחקירתה מיום *** אם ביקרה את המנוחה
31 במועדים הסמוכים לעריכת הצוואה ואף לא ידעה שטופלה על ידי הוספיס בית (עמוד 34
32 שורות 2-9). העדה התבקשה להציג תמונות או סרטונים של משפחתה עם המנוחה על מנת
33 לבסס את הטענה בדבר היחסים הקרובים וההדוקים עמה לכאורה אולם לא הוגש מטעמה
34 דבר.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1 303. כך גם המבקש לא הציג כל תמונה או ראיה לתמוך בטענה בדבר יחסיו עם אמו (עמוד 102
- 2 שורות 21-22 – "אני לא הבאתי תמונות כי אין לי תמונות") ועל אף שטען שאמו הייתה
- 3 מגיעה לאכול בביתו בשישי בערב (עמוד 103 שורות 17-18), הרי שהמטפלת וגב' *** אישרו
- 4 שהמנוחה נהגה לאכול אצל בתה *** ולאחר מכן ללכת ל***.
- 5 304. המבקש אף לא פגש אף נציג מחברת "****" שהיה אמון על הטיפול במנוחה במסגרת
- 6 ההוספיס בית וכלל לא ידע אילו תרופות מקבלת בדיוק (עמוד 122 שורות 10-18).
- 7 305. בסוף חקירתו אישר המשיב כי למנוחה היה כעס גדול כלפיו וכי היא ורעייתו לא הסתדרו
- 8 ביניהן (עמוד 144 שורות 3-7). בנסיבות אלו, הרי שלא מתקבלת על הדעת גרסת המבקש
- 9 לפיה שררו יחסים קרובים והדוקים בין משפחתו למנוחה.
- 10 306. כך גם לא הוכיח המבקש את הנתק הנטען של המתנגד מאמו ולא הציג תאריכים בהם
- 11 המתנגד לא היה עמה בקשר (עמוד 122 שורות 19-24). טענת המתנגד לפיה ביקר את אמו
- 12 מדי ערב, אפילו כשלא יכלה לדבר, לא נסתרה על ידי המבקש (עמוד 214 שורות 16-18 ;
- 13 עמוד 215 שורות 3-5).
- 14 307. ככל הנראה מבלי משים, הסביר המבקש את הגיון של הצוואות הקודמות במסגרתן
- 15 הורישה המנוחה את מרבית רכושה למתנגד ולילדיו משום שריחמה עליהם –
- 16 "למרות הנתק היא ריחמה עליו... גם שילמה עליו את הפשיטת רגל..." (עמוד 123 שורות
- 17 10-16) וכן אישר כי המנוחה הורישה למתנגד משום שריחמה עליו (עמוד 123 שורות 19-20).
- 18 308. כמו כן אישר כי *** , בתו של המתנגד, אכן מתגוררת בדירה הרשומה על שם המנוחה
- 19 ושאותה הורישה לה בצוואתה הקודמת מזה 15 שנה ("הכל נכון" – עמוד 124 שורות 22-26)
- 20 וכן לא נסתרה הטענה לפיה המנוחה רכשה עבור בנו של המתנגד, *** , דירה ורשמה אותה
- 21 על שמו (חקירת המתנגד, עמוד 198 שורות 24-25).
- 22 309. באשר לקשר עם הנכדים האחרים אישר המתנגד כי המנוחה לא נתנה לבתו *** דבר- "ל***
- 23 היא לא נתנה שקל... גם לא טבעת... גם לא טבעת גם לא כלום" (עמוד 126 שורות 12-17 ;
- 24 ראו גם עדותו של *** בנדון, עמוד 296 שורות 9-10).
- 25 310. טענות המשיב לנתק בין המנוחה למתנגד אף אינן עולות בקנה אחד עם העדויות הנוספות
- 26 שנשמעו בפניי.
- 27 311. גב' *** סיפרה בחקירתה כי בשבתות וחגים נהגה לקחת את המנוחה לבתה *** ולאחר מכן
- 28 בשעות הערב נהגו להיפגש אצל *** (המתנגד) בבית עם כל הילדים והנכדים (עמוד 250
- 29 שורות 18-25) ואישרה כי המתנגד וילדיו הגיעו לבקר את המנוחה באופן חופשי (עמוד 259
- 30 שורות 10-15).
- 31 312. באשר לדירות בהן התגוררו המתנגד ובתו *** אישרה שהדירה בה התגורר המתנגד לא
- 32 נרשמה על שמו, מאחר והיה בהליכי פשיטת רגל וכי לא העבירה את הדירה בה התגוררה
- 33 *** על שמה משום שהמנוחה חששה שהיא תתגרש ואז ייקחו לה חלק מהדירה (עמוד 262
- 34 שורות 1-16). לדבריה פעלה כן "כדי שהדירות האלה יהיו מוגנות, שלא יקחו אותן" (עמוד
- 35 262 שורה 19).

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1 313. עוד ידעה לספר כי נודע לה מהמנוחה כי המבקש הכריח אותה לפתוח קופות חיסכון ולתת
2 לו את הכסף (עמוד 258 שורות 16-17, 24-25).
- 3 314. גב' *** , נכדתה של המנוחה, אישרה בעדותה כי מתגוררת בדירה הרשומה על שם סבתה
4 מזה שנים רבות ונימקה באופן דומה לגב' *** את הסיבה בגינה לא העבירה את המנוחה את
5 הדירה על שמה של *** (עמוד 268 שורות 8-3).
- 6 315. בעניין זה יצוין כי לא הובאה כל אסמכתה לטענת המבקש לפיה המנוחה גבתה מנכדתה
7 דמי שכירות בגין מגוריה בדירה. בפניי הונח זיכרון דברים שנחתם בין המנוחה ל*** אולם
8 לא הוצגה כל ראיה לתשלום דמי שכירות בפועל. *** אישרה בחקירתה כי אכן מסרה לידי
9 סבתה שיק בטחון אולם הצ'ק מעולם לא הופקד לבנק ונועד לשמש ל"משהו עם החשבונות
10 של הגז או מים" (עמוד 280 שורות 21-23) וכי מעולם לא חתמו על הסכם שכירות, למעט
11 זיכרון הדברים האמור לעיל (עמוד 286 שורות 13-14). מכאן כי לא הוכחה טענת המבקש
12 לפיה *** שילמה למנוחה דמי שכירות בתקופת מגוריה בדירתה.
- 13 316. *** הכחישה את הטענות באשר לנתק בין אביה למנוחה והוסיפה כי היו להם ריבים קטנים
14 ,אולם בהחלט לא נתק (עמוד 269 שורות 1-10). עוד אישרה כי המתנגד היה נוהג ללכת
15 לבקר את המנוחה כמעט מדי יום לאחר העבודה (עמוד 271 שורה 18).
- 16 317. עוד סיפרה, בדומה לגב' *** , כי המנוחה הייתה מבלה את השבתות והחגים לעתים אצל ***
17 ולעתים אצל המתנגד (עמוד 281 שורות 22-24).
- 18 318. *** השיבה בחקירתה כי צילמה את סבתה ביום *** משום ששמעו ש"גם *** וגם *** מנסים
19 לעשות דברים לא דברים..." (עמוד 272 שורה 23) וכי שמעה מ*** שמפעילים לחץ על
20 המנוחה (עמוד 280 שורות 12-13).
- 21 319. *** , כמו גם אחיה *** וגב' *** , השיבו כי לדעתם *** זייפה את החתימה של המנוחה על גבי
22 הצוואה (עמוד 275 שורות 1-11; עדותו של *** , עמוד 301 שורות 18-21).
- 23 320. *** נשאל בחקירתו מה לדעתו סבתו רצתה לכל אורך הדרך והשיב כי רצתה לדאוג לאביו
24 ולנכדיה (עמוד 287 שורות 10-14).
- 25 321. *** הכחיש את הטענות לנתק בין אביו למנוחה וטען כי מדובר בשקר (עמוד 288 שורות 23-
26 24) ולמעט ריבים קטנים לא היה כל נתק משמעותי (עמוד 289 שורות 13-18).
- 27 322. במעמד הדיון הוצגו בפני *** תמונות משפחתיות עם המנוחה (נסרק לתיק ביום 7.6.21) ו***
28 השיב כי מדובר בתמונות מאירועים משפחתיים שונים במהלך השנים כדוגמת חתונת
29 אחותו ואחיו; יום הולדתו של אביו; תמונות שצילמו בבית של אחיו ***; ימי הולדת וכן
30 תמונות שונות עם נכדיה וניניה.
- 31 מנגד וכאמור לעיל, לא הוצגה ולו תמונה אחת של המנוחה עם מי מבני ביתו של המבקש.
- 32 323. *** סיפר כי סבתו המנוחה הייתה בעבורו ובעבור אחיו כ"הורה השלישי בבית" כאשר
33 במיוחד לאחר פטירת אמו פרסה המנוחה חסותה על ילדיו של המתנגד ודאגה לכל צרכיהם.
34 לדבריו, גם כששירת כחייל, דאגה לכל צרכיו לרבות דמי כיס (עמוד 291 שורות 5-9) וכן
35 העיד כי סבתו נהגה להעניק לו ולבני משפחתו מתנות (עמוד 296 שורות 22-23).

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1 324. גם *** השיבה בחקירתה באופן דומה עת ציינה כי "מגיל 5 הייתה כמו אמא שלי, לא
2 סבתא שלי, אני קוראת לה סבתא כי זה בביולוגי אבל אימא שלי כל החיים הייתה חולה
3 והיא הייתה אימא שלי...וכן, סבתא שלי היא כמו אימא שלי" (עמוד 268 שורות 3-8)
- 4 325. עוד סיפר כי סבתו אמרה לו שבכוונתה לרכוש בעבורו דירה ואכן העניקה לו סכום ראשוני
5 אולם לדבריו הסכום הנוסף שהייתה אמורה להעביר לידו לא ניתן לבסוף משום ש"*** גנב
6 את הכסף" (עמוד 292 שורות 1-16).
- 7 326. גם *** ידע לספר כי המנוחה חששה ש*** או *** יגלו שהיא מעבירה לו כספים וכפי
8 שהצהירה *** בחקירתה, סיפר כי *** היה עושה לה בלגן ומאיים שיפסיק לשלם לה שכירות
9 וכי המנוחה ישרה מולו נסערת ובוכה וסיפרה ש*** גנב לה כסף מהבית (עמוד 293 שורות
10 16-19; עמוד 295 שורות 24-25).
- 11 327. *** העיד כי ביקר את סבתו ב- *** כאשר ניכר כי זוכר את התאריך בבירור (עמוד 298-297)
12 וכן כי לו ולרעייתו הייתה מסורת לבלות עם סבתו ביום הנישואין שלהם (עמוד 298 שורות
13 4-13).
- 14 328. באשר לקשריה של המנוחה עם בנותיו של *** ומשפחתו העיד כי "סבתא הייתה אומרת לי
15 שהן לא באות אליה, לא מתייחסות אליה, לא סופרות אותה...היא אמרה שהם אוהבים
16 את התוכי יותר מאשר אותה" (עמוד 299 שורה 15, שורה 24) וכי הייתה פעם אחת שהן
17 הגיעו, מאורע אותו הגדיר כ"מפליא" (עמוד 299 שורות 12-13).
- 18 329. לדבריו- "הם לא באים, לא מתייחסים, *** גם כשהוא בא זה רק כדי לבקש כספים, לרצות
19 לבקש כספים" (עמוד 300 שורות 3-4).
- 20 330. *** סיפר כי לדעתו *** עומדת מאחורי צוואת *** וכי *** ו*** "ביחד הם רקחו את
21 המזימה" (עמוד 302 שורה 20).
- 22 331. עדותו של *** היתה קולחת ואמינה וניכר היה שדבריו יוצאים מן הלב. מצאתי עדותו
23 כאותנטית, קוהרנטית ומהימנה. כך גם מצאתי עדותן של גב' *** ו*** כמניחות את הדעת
24 ומהימנות.
- 25 332. צא ולמד כי לא הוכחו טענות המבקש לנתק בין המתנגד למנוחה והלה אף לא הצליח
26 לקעקע את גרסת המתנגד לקשר חם וקרוב שהיה למנוחה לאורך השנים עמו ועם בני
27 משפחתו, גרסה שנתמכה גם בעדויות ובאסמכתאות שהונחו בפניי.
- 28 333. כמו גם לא הוכחה טענת המבקש לפיה המנוחה ביקשה לנהוג באופן שוויוני בילדיה או
29 בנכדיה.
- 30 334. מהעובדות הלכה למעשה ניתן ללמוד כי המנוחה העניקה עוד במהלך חייה נכסים או
31 זכויות בנכסים למתנגד ולילדיו כאשר רצונה זה לדאוג לרווחתם הכלכלית ולקורת גג
32 בעבורם חזר כחוט השני בכל הצוואות שנערכו על ידה כאשר בין היתר ציוותה כדלקמן:
33 א. בצוואת *** ביקשה המנוחה להוריש למתנגד שלושה נכסים.
34 ב. בצוואת *** ביקשה המנוחה להעניק למתנגד זכות מגורים בנכס ברחוב *** ולהוריש
35 לנכדיה, ילדיו של המתנגד, את כל זכויותיה בנכס; להעניק ל*** את מלוא זכויותיה

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

- 1   בנכס ברחוב ***; הנכס ברחוב *** יימכר למרבה במחיר כאשר תמורתו תופקד בחשבון
2   בנק נפרד לטובת רכישת דירות לילדיו של המתנגד; עוד ציוותה לילדיו של המתנגד את
3   כל הכספים המצויים בחשבונותיה בבנק דיסקונט ואלו ישמשו למימון רכישת הדירות
4   בעבורם וכן קבעה כי ככל שיוותרו כספים, אלו ישמשו לסיוע ועזרה לבין אחיה, ***
5   (בנה של גב' ***).
- 6   ג. בצוואת *** ביקשה המנוחה להוריש לבניו של המתנגד, *** ו***, את כל זכויותיה בדירת
7   המגורים ברחוב ***; דמי השכירות המתקבלים בגין השכרת המבנים על החלקות עליהן
8   ממוקם המבנה המשמש כ*** יועברו למתנגד; זכויותיה בנכס ברחוב *** יועברו
9   למתנגד על מנת שתהיה לו קורת גג ולאחר אריכות ימיו ושנותיו ירשו את הזכויות בנכס
10   בניו *** ו***; הזכויות בדירה הידועה כחלקה *** ל*** שמתגוררת בה מאז נרכשה;
11   הזכויות במגרש הידוע כ"***" למתנגד ו*** ואת כל הכספים שיישארו בחשבונותיה
12   מצווה למתנגד.
- 13   ד. בצוואת *** ציוותה את זכויותיה בדירת המגורים ברחוב *** לילדיו של המתנגד *** ו***
14   כאשר את המיטלטלין ציוותה למתנגד; הזכויות במגרש ב*** ל*** ולמתנגד; הזכויות
15   בחלקות עליהן ממוקם המבנה המשמש כ*** ציוותה למתנגד ו*** וכן לגב' *** כאשר
16   קבעה כי על המשיב לשלם לידי המתנגד דמי שכירות בגין פעילות ה***; דמי השכירות
17   שיתקבלו מהשכרת המבנים הנוספים על החלקות ישולמו לידי המתנגד; את הדירה
18   ברחוב *** ציוותה למתנגד; הזכויות בדירה הידועה כגוש *** חלקה *** ל***; תמחק
19   הערת האזהרה הרשומה לטובתה על הדירה שהייתה בבעלותה ונרשמה על שם *** בנו
20   של המתנגד; הזכויות ב"***" יועברו במלואן למתנגד; הזכויות במגרש ב*** יועברו
21   במלואן למתנגד.
- 22   335. הנה אם כן, עולה ומתבהר בפניי רצונה של המנוחה כפי שבא לידי ביטוי הן במסגרת
23   הצוואות והן בפועל: המנוחה ביקשה לדאוג למתנגד שהמזל לא האיר לו פנים במהלך חייו
24   וגידל ילדיו לבדו לאחר פטירת רעייתו, ואף מצא עצמו בהליכי הוצאה לפועל שנסגרו הודות
25   לעזרת המנוחה.
- 26   336. טענת המבקש לפיה צוואת *** נערכה בהשפעת המתנגד לא התבררה כלל, לנוכח התנגדות
27   המבקש כי הליך זה ידון גם בצוואת ***. לא זו בלבד אלא שטענה זו עומדת בסתירה לגרסת
28   המבקש לפיה המנוחה הייתה צלולה כל העת, אישה אסרטיבית ונחושה שידעה לעמוד על
29   דעתה ואף ניהלה את העניינים הכלכליים של המשפחה (חקירת המבקש עמוד 141, 142) וכן
30   בניגוד למציאות בשטח המלמדת כי משנת 1999 למצער ביקשה המנוחה לדאוג למתנגד
31   וילדיו ולא מדובר ברצון חד פעמי שבא לידי ביטוי בצוואת ***.
- 32   337. לעומת זאת, צוואת *** שונה באופן מהותי מהצוואות הקודמות הן מהבחינה הצורנית והן
33   מהבחינה המהותית כפי שפורט בהרחבה לעיל.
- 34   338. לנוכח התנהגותו של המבקש כלפי המנוחה במהלך חייה (גניבת כספים, איומים, צעקות..)
35   והעובדה שהמנוחה כבר הביעה מורת רוחה מהתנהגותו כפי שבא לידי ביטוי בפרוטוקולים

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

1 הנלווים לצוואות הקודמות שערכה ואף הדירה אותו באופן הדרגתי מעיזבונה, הרי שלא
2 מצאתי כי צוואת *** משקפת את רצונה של המנוחה.
3 339. להפך. העובדה כי המנוחה, בעודה כשירה וצלולה בדעתה, לא ערכה צוואה לטובת המבקש
4 באופן מובהק, על אף שערכה ארבע צוואות קודם לצוואת *** , מטילה ספק רב ברצון
5 המנוחה להוריש שלישי מרכושה למבקש.

סיכומם של דברים

6
7
8
9 340. בחינת מכלול הנסיבות, העובדות והנתונים שהונחו בפניי, לרבות חוות דעת המומחים
10 והעדויות שנשמעו בפניי, הביאוני לכלל מסקנה כי דין ההתנגדות להתקבל.
11 341. מצאתי לקבל גרסת המתנגד לפיה המנוחה לא הייתה כשירה לערוך צוואתה ביום ***. כפי
12 המפורט במסגרת פסק הדין, במועד בו נערכה הצוואה מצבה הרפואי של המנוחה היה בכי
13 רע וזו הייתה על ערש דווי, מטופלת במסגרת הוספיס בית, סובלת מכאבי תופת קשים
14 ומטופלת באמצעות משככי כאבים מהסוג החזק ביותר שהשפיעו על צלילות דעתה,
15 כשירותה וערנותה כאשר היה ברור לכל כי אין כל צפי או תקווה לשיפור במצבה.
16 342. למרות מצבה הרפואי הקשה, לא נבדקה המנוחה טרם חתימת הצוואה על יד רופא פסיכו-
17 גריאטר כפי המקובל, בפרט לנוכח גילה ומצבה הרפואי וכפי שהיה מצופה במקרה הנדון.
18 343. לא ניתן להתעלם ממעורבותה של *** בעריכת הצוואה- החל מהאופן בו פעלה על מנת
19 לערוך את הצוואה (פניה לעו"ד במוצאי שבת כאשר הצוואה הייתה מוכנה על הבוקר, מבלי
20 לברר את רצון המנוחה ומבלי לאפשר לעו"ד לשוחח עם המצווה) וכלה באופן בו הופעלו
21 אנשים מטעמה בכל התהליך (עו"ד *** עובד שנים רבות עם משפחת *** וכך גם לעו"ד ***
22 שהקליט את המטפלת קשר ארוך שנים עם ***).
23
24

25 יוער כי על אף של*** ולמשיב טענות כנגד צוואות *** , אישרה *** כי שילמה למטפלת, *** ,
26 כפי שציוותה המנוחה בצוואותיה מיום *** ומיום *** כאשר יש בכך ללמד כי *** הכירה בך
27 שזהו רצונה האחרון של אמה וביקשה לקיימו (ראו עדותה של *** מיום *** , עמוד 90
28 שורות 5-11).

29 344. המנוחה לא הסבירה ולא נימקה מדוע מבקשת לשנות צוואתה, כאשר אין ולא יכול להיות
30 חולק שמדובר בצוואה השונה באופן מהותי מאלו הקודמות לה וכי בעבר כאשר ביקשה
31 לשנות צוואה קודמת- ציינה זאת.

32 345. לזאת יש להוסיף כי לא הוסרה העננה הרובצת מעל חתימת המנוחה לכאורה על גבי
33 הצוואה ויש יסוד ודאי להניח כי כפי גרסת המתנגד, שזוהי אינה חתימת המנוחה.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

1 346. לא הוכחו הטענות לנתק בין המתנגד למנוחה אלא להפך (!) וכן לא הוכחו טענות המבקש
2 לקשר קרוב עם אמו ודומה כי אין מקום להוסיף על המפורט בהרחבה לעיל.
3 347. במקרה הנדון, לנוכח מסקנתי לפיה המנוחה לא הייתה כשירה בעת עריכת הצוואה וכן כי
4 הוכחה מעורבות הנהנים בעריכתה (***) באופן ישיר והמבקש באופן עקיף), לא ניתן לקבוע
5 כי הצוואה היא פרי רצון המנוחה, כך שאין בקבלת ההתנגדות לפגוע בעיקרון כיבוד רצון
6 המת.

סוף דבר

10 348. לאור האמור והמקובץ לעיל, מצאתי להורות כדלקמן:

12 א. ההתנגדות מתקבלת.

14 ב. הריני מורה על ביטול צוואת המנוחה מיום ***.

17 ג. נוכח משך ההליכים והוצאות שנדרש המתנגד להוציא, בעיקר נוכח טענות המשיב
18 המרובות והמגוונות, כאשר ניכר כי הפליג בטענותיו והכל כדי להטיל דופי במתנגד
19 ומניעיו, המומחים שמונו לצורך בירור עילות ההתנגדות השונות (ד"ר ***, מכון "****"
20 ומר ***) , העדויות הרבות שנשמעו, ההליכים המקיפים והמורכבים, ריבוי הדיונים,
21 היקף הזמן השיפוטי שהוקצה לטובת שמיעת בעלי הדין והעדויות לצורך בירור טענות
22 הצדדים וחשיבות העניין עבור בעלי הדין, מן הדין לפסוק הוצאות לטובת המתנגד,
23 אשר נדרש לניהול הליך ארוך ומשמעותי.
24 לפיכך, יישא המבקש בהוצאות המתנגד בסך כולל של 117,000 ₪ שישולמו בתוך 45
25 יום ממועד מתן פסק הדין.

29 ד. הצדדים יגישו הודעתם האם מסכימים שיינתן צו קיום אחר צוואת המנוחה מיום ***
30 בתוך 20 יום, כאשר יובהר כי אין בהצעת בית המשפט לקבוע מסמרות או להביע דעתו
31 בעניין צוואת ***.
32 בהעדר הסכמות- בקשה לקיומה של צוואת *** יש לעתור בהליך חדש ונפרד.
33

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

ת"ע 36765-08-16

ת"ע 36746-08-16

תיק חיצוני: 220596

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

המזכירות תשלח פסק הדין לצדדים ותסגור את שני התיקים.

ניתן היום, כ"ג טבת תשפ"ג, 16 ינואר 2023, בהעדר הצדדים.